

Proletari din toate partile, uniți-vă!

FLACĂRA

PE ARGES IN AMONTE

UN ORFEU MODERN:
BIOACUSTICIANUL

Cadran internațional

Anul XIII nr. 1 (449) — 4 ianuarie 1964

Colțeaș
Regina
Hunedoara-Dava

6069 SL

GARNETUL FLACĂRII

După douăzeci de ani

În timpul războiului am locuit o vreme pe Calea Moșilor, către Obor, între două cinematografe necăjite care nu-și meritau denumirile de pe firmă: *Splendid* și *American*. Se mai aflau în preajmă, ca instituții remarcabile pentru subsemnatul, un fotograf (nunți-botezuri), un debit de tutun unde citeam toate poeziile tipărite în pagina a II-a a ziarului de dimineață și un restaurant „La Gherghiceanu”, care-mi făcea o impresie atât de puternică încât am hotărât ca de îndată ce voi deveni om mare (în ani) să intru acolo înăsprit și rece, precum contele de Monte-Cristo întors din chinuri, și, conducând o fată la masă, să comand ce-mi place. Jurăminte...

Dar, mai presus de toate, m-am legat, era să zic sufletește, de simigieria din colț. Colț cu nu mai știu ce stradă anume: ceva între Vaselor și Zece mese. Simigieria, o încăpere de patru pe trei și un sferț, evoluase o dată cu războiul, oglindind, incomparabil mai fidel decât o literatură de pe-atunci, epoca. Dispăruseră pateurile cu carne. Piereau bușeurile. Sarailile, trigoanele și plăcintele cu mere deveniseră de mult, oh, de mult, anacronice. Covrigii mari erau un eveniment, mucenicii un accident, merdenelele o sărbătoare. Rămăsese doar dovleacul. Galben, auriu, fierbințe, dovleacul încălzea teigheaua simigiului și adolescența mea, din zorii cenușii și pînă tîrziu în seara neagră și geroasă de iarnă. Dimineața, cînd mă întorceam de la găzdarie unde făcusem coadă de pe la patru pentru o garnită, popasul dinții era la simigierie: căldură. Noaptea, asemenea, vitrina cu dovleac era căsuța luminată care-l atrage pe drumețul trolenit din pastelul lui Alexandri. Dacă „La Gherghiceanu” era un ideal, simigieria devenise un scop relativ lesne de atins. Taraful (doi plus unu) din „local” simboliza iubita inaccesibilă, dovleacul, mai modest, era omeneasca prietenie. Măcar atîta să avem... De ce m-am hotărît, însă, să evoc, la acest început de an, o simigierie? Pentru că acolo am petrecut cel dintîi revelion luat „ca atare”. Era, pare-mi-se, în decembrie 1943. Calea Moșilor în întuneric, din pricina camuflajului. Nu mai ninsese de mult și oamenii călcau în noroi. Ploua rar, apăsător, de gheață. Pe scurt, tristețe mare. Uitasem, cîți ne aflam înăuntru, de ceas și de ore, încălzindu-ne la dogoarea cuptorului, cînd deodată năvăli vînzătorul de jurnale din cartier. „Ziaristul” avea o șubă militară și-un ochi lipsă. În plus, ținînd seama de eveniment, era ușor grizat.

— Ce faceți, mă? E douășpe... E Anul nou.

— Anul nou, murmură cineva.

— E patrușpatru, mă...

— Patrușpatru...

Atunci, neînțeles, „ziaristul” se întoarce către mine:

— La mulți ani, mă!

— La mulți ani...

*

Curînd după acest prim revelion organizat, ne-am mutat de-acolo și întîmplarea sau nu întîmplarea a făcut să mă abat din nou prin acele locuri. Și tot în iarnă. Acum. Și tot la început de an. Acum. Și să mă opresc în fața simigieriei din colț. S-a ajuns localul. E patiserie. Patiseria „Sălcioara”. Dar tot mică, omenească și caldă. Și, neîndoios, mai bine aprovizionată. Sînt și savarine cu frișcă. Și plăcintă. Și bere de patru.

Am deschis ușa și am intrat.

Nu mai cunosc pe nimeni.

Clienții au paltoane întregi și brațele încărcate cu pachete pentru Anul nou.

Au brazi și becuri colorate. Au sursuri și o neliniște bună. Afară e lumină și forfotă și zgomete și-nfrigurare, marea, unica înfrigurare de revelion.

Ninge.

Îmi ridic gulerul de la palton și ies în stradă.

Aici mă ciocnesc de-un bălat (paisprezece ani? Cincisprezece?) care aleargă, gîfîind, cu o chitară în brațe.

Parcă seamănă cu cineva.

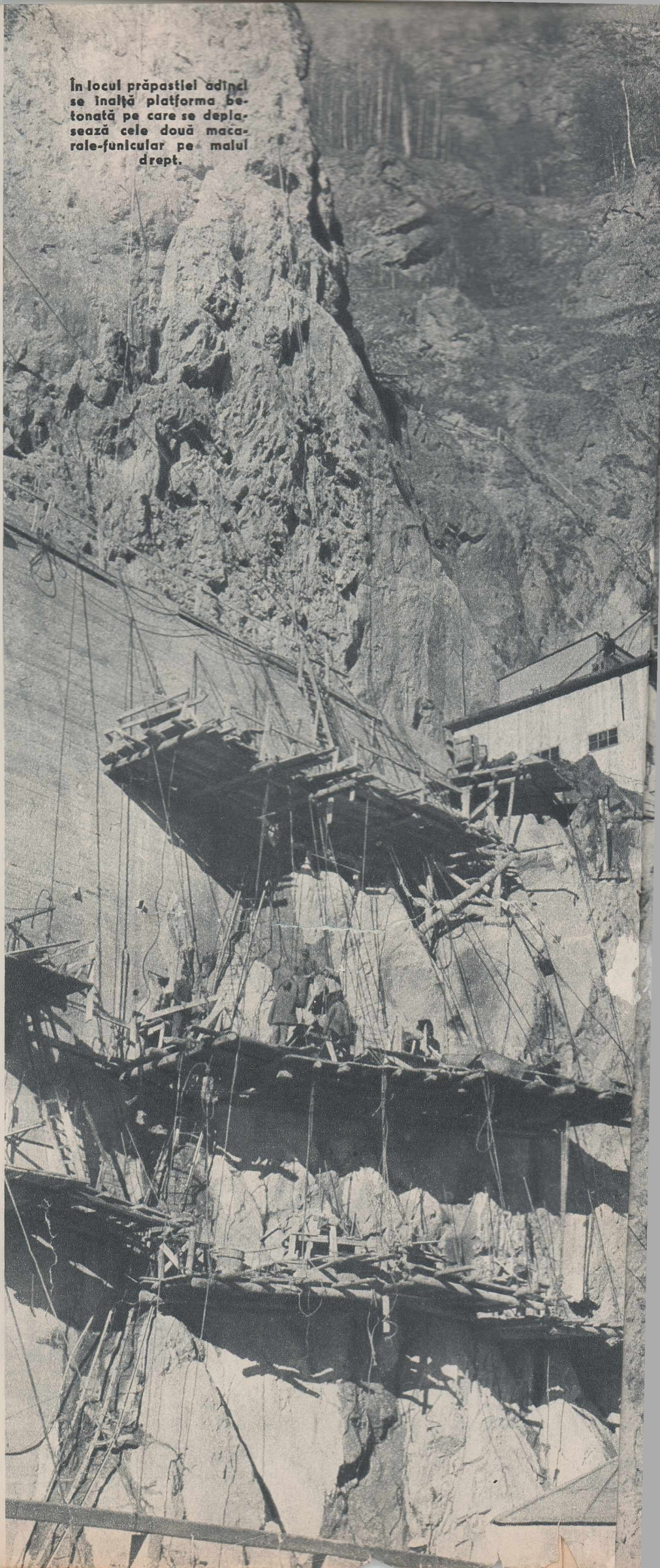
— Mă scuzați, murmură băiatul. Apoi, în fugă: „La mulți ani!”

— La mulți ani...

AI. MIRODAN

COPERTA
NOASTRĂ
Bucuriile
Iernii.
Fotografia
de Ion PETCU

În locul prăpastiei adînci se înalță platforma betonată pe care se deplasează cele două macarale-funicular pe malul drept.

PE ARGEȘ IN AMONTE

Ajuns la Corbeni, călătorul dornic să cunoască șantierul hidrocentralei „16 Februarie”-Argeș va trebui să se pregătească pentru o lungă și anevoioasă drumetrie. Vastul șantier, cu viața sa tumultuoasă, i se va înfățișa în adevărata-i amploare numai dacă va străbate noile șosele asfaltate, drumurile săpate în munte și zveltele viaducte, dacă va urca treptele cutezătoarelor scări de acces, dacă va coborî în puțurile adânci și va păși în galeriile care înaintează mereu spre destinațiile stabilite de calculele și planurile constructorilor. Patosul, energia și dârzenia constructorilor o va cunoaște numai dacă va zăbovi la fronturile de lucru, unde oameni veniți din toate colțurile țării își unesc eforturile pentru a zidi noua hidrocentrală.

O hidrocentrală unică în țara noastră și printre cele mai importante construcții de acest gen. O centrală electrică amplasată la 104 metri dedesubtul albiei râului. Puterea ei va fi de 220.000 kW, cu zece mii de kilowați mai mare decât a hidrocentralei de la Bicaz, iar producția de energie electrică va fi de 400 milioane kWh anual.

Centrala hidroelectrică de pe Argeș este concepută și proiectată în întregime în țară. În rezolvarea problemelor legate de construcția ei se vedește preocuparea proiectanților noștri de a găsi soluții de maximă eficiență economică și la nivelul tehnicii mondiale. Schema ei de amenajare cuprinde: un baraj de beton în arc, înalt de 165 metri; un tunel de aducțiune, continuat de un puț vertical care va conduce apele din lacul de acumulare la cele patru turbine de 56.500 kW fiecare, instalate în centrala subterană; o galerie de fugă prin care apele vor parcurge 12 km până vor reintra în vechea lor albie.

Această operă necesită un volum impresionant de lucrări: 580.000 de metri cubi de săpături la suprafață și 820.000 metri cubi în subteran; un milion și patruzeci de mii de metri cubi beton pus în operă; montarea a 6.300 tone echipament mecanic și electric...

Pentru producerea curentului electric vor fi puse la lucru nu numai apele Argeșului, ci și cele ale râurilor Topolog, Vîlsan, Cernat, Doamnei, care își vor îndrepta cursurile prin tuneluri subterane spre a fi conduse în lacul de acumulare. Acest lac, lung de 14 km, va aduna între malurile lui aproape jumătate de miliard de metri cubi de apă. Lacul și împrejurimile sale vor constitui totodată un pitoresc loc de recreare.

Amenajarea bazinului râului Argeș prezintă o mare importanță și sub alte aspecte. Va contribui la alimentarea cu apă a Capitalei, ale cărei necesități în perspectivă vor fi sporite; se vor iriga 100.000 hectare de teren, iar prin îndiguiri vor putea fi scoase de sub efectul inundațiilor alte mii de hectare.

Șoseaua de coronament

Urmind sau abătindu-se din cînd în cînd de firul apei, o nouă șosea se cațără în munți. Panglica albă a acestui drum e săpată în

versantul drept și urcă pe nesimțite spre înălțimi, spre cota unde va întâlni coronamentul barajului, pe care îl va traversa. Dacă bați noul drum cu piciorul, el nu-și va dezvălui întreaga lui frumusețe. Doar pereții drepecii ai stîncii în care a fost tăiat sau prăpăstiile care se deschid într-o parte vor transmite călătorului înfiorare și-i vor aminti de eroismul celor care au lucrat aici. Dar dacă vei urca spre baraj pe vechea cale forestieră, vei cunoaște întreaga frumusețe a acestui drum, care sfidează înălțimile cu tunelurile lui și cu viaductele grațioase ce sar peste uriașe prăpăstii. De sus, Argeșul pare tulburător de mic: un pîrîu cu ape verzi.

Drumul acesta are doar 5 kilometri. Și un pasaj dramatic: ultimii 300 de metri. Pe aici n-a călcat poate niciodată picior de om. Doar vulturii și-au făcut cuiburi în pereții de stîncă. Inaccessibilitatea locului o dovedesc prevederile proiectantului: el n-a putut ridica profilele drumului, ci doar le-a fotografiat. Acest punct de lucru, care nu era decît un perete vertical, a fost atacat pe bază de voluntariat. Cine vrea să urce? A urca în zilele acelea însemna în primul rînd a instala odgoanele de siguranță. Au făcut acest lucru inginerul Constantin Mengher și artificierul Luca Raicovici. Dar chiar o dată deschisă „poteca pe funii”, ea nu ușura decît în prea mică măsură munca.

Celor care au asistat la aruncarea în aer a 1.500 m³ de rocă, explozia uriașă le va rămîne cu siguranță pentru toată viața în amintire. Urcați pe peretele de granit, oamenii au forat găuri pentru explozibil. Operația cerea mare măiestrie în aceste condiții neobișnuite de lucru. Întrebarea era: va avea timp artificierul să coboare de acolo, de sus, fără ca explozia să-l ajungă din urmă? Îi vor fi suficiente cîteva minute să coboare din funie în funie, agil, în grabă, pentru a ajunge la adăpost? Specialiștii calculaseră și recalculaseră totul de zeci de ori, pînă în cele mai mici amănunte. Dar dacă intervine neprevăzutul? Oamenii l-au urmărit pe Antonoaie din depărtare, cu răsufierea tăiată. Clipele treceau iute, cronometrele alergau mai repede ca niciodată și omul se mișca parcă mai încet ca de obicei. Totul nu era decît o părere, o teamă izvorită din grija pentru un tovarăș care făcea o muncă neobișnuită. Cînd stîncă a sărit în aer, Antonoaie coborîse și era în afară de orice pericol.

Două episoade... Șoseaua de coronament mai oferă și altele tot atît de dramatice dar încununat de succes. Nu le afli însă decît în tîmplător. Pentru că acest drum nu-ți dă răgaz să-ți omori timpul cu întrebări, pentru că el îți oferă la fiecare pas surpriza unui nou peisaj și mereu alte senzații. Sus, pădurea care se profilează pe cerul albastru; jos, Argeșul, apoi viaductele care îți deschid mereu cîte un nou orizont, tunelurile ale căror capete se lămuresc după o pată de lumină...

Dar în ultimă instanță — pentru a părăsi descrierea — trebuie să conchidem: termi-

C. BOZBICI și Z. VASILIU
(Continuare în pag. 4-5)

ÎN AMONTE

nată la timp, șoseaua de coronament a făcut posibilă începerea turnării barajului. Pe aici se transportă agregatele...

Atenție, cad bolovanii!

Acest avertisment, anunțat de pancarte înfipte din loc în loc, ne pare inutil. Privind în sus, spre taluzurile netede ale șoselei de coronament, la uriașele plase de oțel care acoperă stîncile abrupte în locurile unde s-ar putea prăvăli pietre și la stăvilarele de birne montate în calea avalanșelor, te simți în siguranță. Și totuși, aflînd de hotărîrea noastră de a urca pe scările de acces pînă sus, la platforma macaralei-funicular, un inginer de la grupul de lucru al barajului ne sfătuiește:

— Luați-vă căști de protecție, e obligatoriu!

La capătul urcușului anevoios, pe trepte de lemn cățarate pe stîncile semețe, ne întîmpină impunătoarea construcție a fabricii de beton, dotată cu utilaje ultramoderne. Străbatem un ultim tunel și în fața noastră se înalță masiva platformă betonată a macaralelor-funicular. Ca să putem ajunge la inginerul mecanic-șef Ladislau Racoși și la maestrul Ștefan Topală ni se mai cere un efort: urcușul a alte zeci de trepte metalice înfipte în peretele platformei.

Sus, macaraua-funicular cu silueta-i puternică domină înălțimile. În spatele ei, pe rețele tăiat abrupt în munte, doi muncitori, suspendați în frînghii, fac controlul taluzului. Din cînd în cînd, sub loviturile răngilor de fier, din peretele stîncii se desprind bolovani care se rostogolesc în vale cu zgomot. Înțelegem în sfîrșit tîlcul recomandării primite înainte de a începe urcușul...

Privind trupul masiv al macaralei-funicular, ale cărei cabluri coborau neobosit în adîncuri benele pline cu beton, descoperim o cunoștință mai veche. Inginerul Racoși anticipează întrebarea:

— Într-adevăr, este una din macaralele-funicular care au lucrat la Bicaz. Experiența acumulată de oamenii noștri acolo și-a vădit roadele și pe acest șantier cînd, fără concursul specialiștilor străini, am montat prima macara-funicular. Acum lucrăm la montarea celei de-a doua. Fănică, adică Ștefan Topală, cu brigada nu numai că au lucrat la montarea ei, dar au făcut și adaptarea troliilor și a dispozitivelor anexă la condițiile specifice ale șantierului nostru.

Știînd că principalele fronturi de lucru au fost atacate simultan, gîndindu-ne la lipsa drumurilor de acces la vremea cînd s-au început lucrările aici, nu ne putem stăpîni întrebarea: cum de a fost posibil să se transporte atîtea utilaje pe aceste înălțimi? Inginerul Racoși ne povestește:

— După instalarea conductei de apă la Chicago, s-a ivit necesitatea ca periodic să se înlătore depunerile din interior. Agregatul de curățire exista. Nu exista însă mijlocul care să-l facă să înainteze prin conductă. Atunci s-a născut o idee: după golirea conductei, de la prima gură de control i s-a dat drumul unui șoarece pe urma căruia a fost trimisă o pisică. La gura următoare, pisica a prins șoarecele; oamenii au prins pisica. De coada pisicii era legată o ață, de capătul celălalt al aței era legată o sfoară, de sfoară o sîrmă, de sîrmă un lanț cu ajutorul căruia agregatul de curățire a trecut prin conductă.

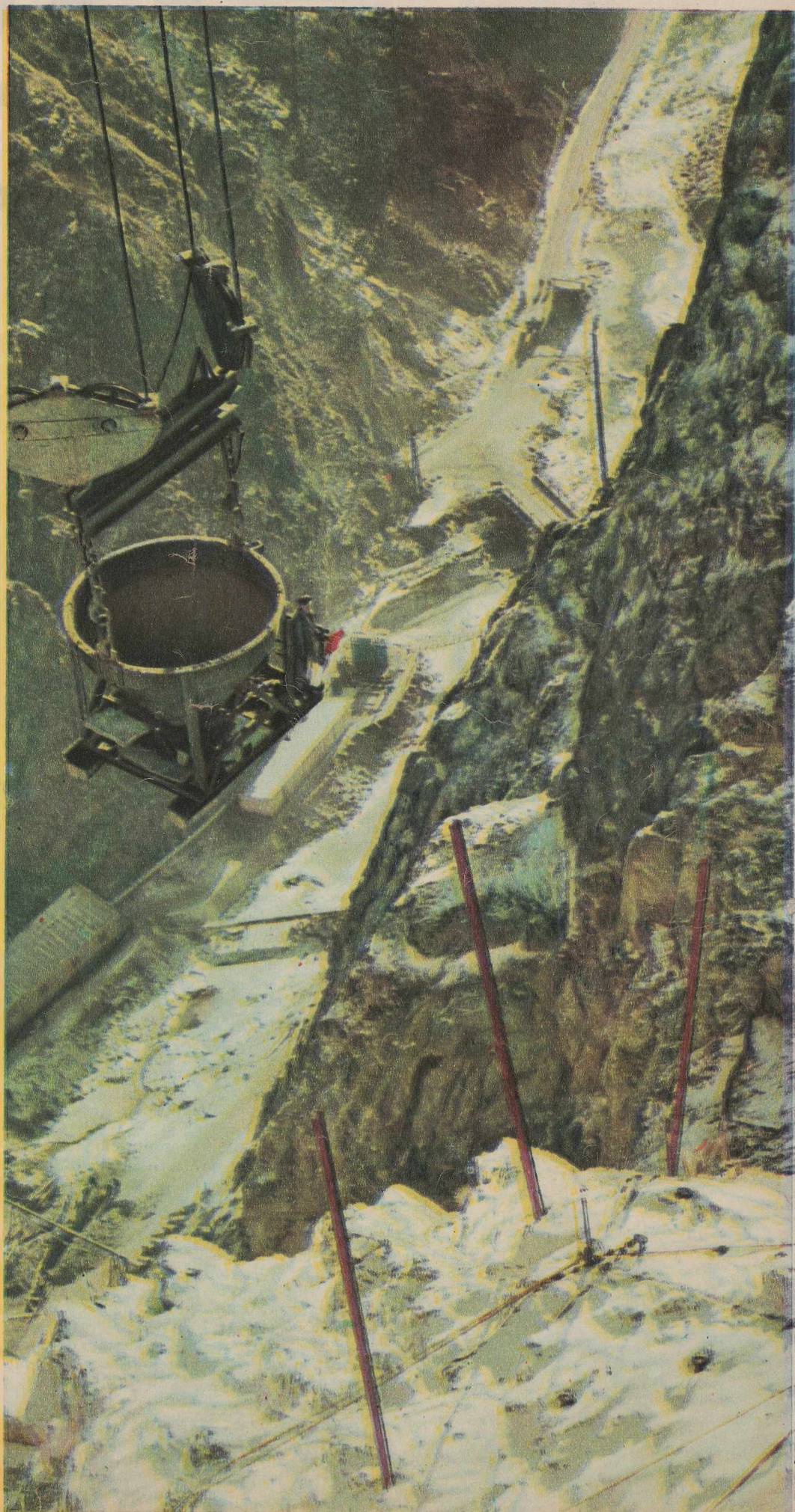
— Asta e o fabulă? — l-am întrebat pe inginerul Racoși.

— O nu, e purul adevăr...Toate lucrările, oricît de mari ar fi, au un început banal. Aici, mai întîi cineva s-a cățărat pe stînci legînd o frînghie, de frînghie s-a legat un cablu, de cablu un utilaj. Apoi s-a făcut un plan înclinat, s-a montat un pod rulant, s-au transportat mașini, materiale...

Privim de la înălțimea platformei. Sub noi, în adîncul văii, se vede talpa barajului care a înghițit primele mii de tone de beton;

O nouă încărcătură de beton se adaugă uriașului zid ce crește în calea Argeșului.

Fotografie de S. STEINER

În dreapta, clădirile fabricii de beton. Până nu demult pe aici era stăpînă numai frumusețea sălbatică a locurilor necercetate. Acum dictează doar îndrîjita voință a omului.

Mirosul adîncului

Ne-a găzduit în camera sa de la casa de oaspeți. Oboseala zilei nu ne îngăduie discuții. Adormim curînd. În toiul nopții sîntem treziți: maistrul principal Teodor Bulea este chemat la telefon! O situație neprevăzută, ivită într-unul din fronturile de lucru din subteran, își cerea urgenta rezolvare. Părerea maistrului este atît de prețioasă încît tulburarea odihnei este justificată.

Revenind, aduce cu sine un plic.

I se dă răgaz să parcurgă liniștit scrisoarea, dar o dată citită nu ne putem stăpîni interesul pentru veștile primite.

— Toate sînt bune — ne informează gazda, și pentru a ne lămuri, adaugă: nevasta a rămas acasă, în Valea Jiului, la Aninoasa... Eu sînt aici numai de la 1 septembrie. Băiatul meu, Ionel, e la București, la Facultatea de energetică, în anul doi. Cînd eram la vîrsta lui coborîsem de mult în mină la Vulcan...

Și ca să stăvilească potopul de întrebări pe care-l presimțea că urmează, stinge lumina și, binevoitor, ne lansează invitația:

— Dacă aveți timp, treceți pe la noi la galeria de fugă, puțul Corbeni. Mai schimbăm o vorbă...

Munca la puțul Corbeni nu este de loc ușoară. Se lucrează pe două fronturi: în aval și în amonte. Cei peste o sută de oameni care coboară la 180 de metri adîncime, în fiecare schimb, au de străpuns formații geologice dificile, marne șistoase intercalate cu gresie. Sub influența apei și a aerului presiunile sporesc. De aceea, imediat ce se deschide un profil, el trebuie sprijinit zdravăn.

— În cei treizeci de ani de minerit — ne mărturisește maistrul Bulea — nu m-am mai întîlnit cu o lucrare ca asta... E drept că, în principiu, ea se aseamănă cu unele lucrări care se fac pe la noi pentru montarea unor instalații în subteran. Aici însă, pe lîngă dificultățile pe care le prezintă structura geologică, sînt și mari cerințe în ce privește rezistența tunelului, pe care o impune destinația sa hidrotehnică.

Vorbim despre mijloacele de evacuare a sterilului, despre sistemul de ventilație, despre asigurarea securității muncii, dar ne oprim îndelung asupra oamenilor. Mai sînt aici și alți mineri din Valea Jiului. Sînt tuneliști încercați de la Bicaz, sînt mineri de la Comănești și din alte părți, sînt și oameni de prin partea locului, oameni care au coborît aici pentru prima oară în subteran. Munca în galerii, pentru minerul cu stagiu, e lucru obișnuit. Pentru cel nou, treaba e mai grea. În măruntaiele pămîntului el este cuprins de neliniște, este copleșit de imensitatea adîncului. Numai dorința de a învinge și sprijinul tovarășului de alături îl fac îndrăzneț și biruitor în lupta cu elementele naturii.

— Nu e treabă de loc ușoară — conchide maistrul Bulea — să deprinzi perforarea rocii, pușcarea, evacuarea sterilului, armarea, să trăiești și să muncești ore în șir în galerie. De aceea eu le mai spun cîteodată băieților: cui îi place, frate, mai bine mirosul de colonie sau de cozonaci, meargă să se facă frizer sau cofetar. Minerului trebuie să-i placă mirosul jilav al adîncului...

Omul de pe malul drept

Îl cheamă Adrian Popovici, este inginer și are douăzeci și trei de ani... Te surprinzi reflectînd: cam puțin pentru o răspundere atît de mare — lucrările de excavație și betonare de pe malul drept. De fapt nu sîntem primii care îl judecă circumspect.

— Oamenii erau cam dezamăgiți cînd m-au văzut prima oară. Se întrebau îngrijorați: ce-o să facem cu puștiul ăsta?

Nu avea nici „școala“ Bicazului, nici a Sadului, venise aici direct de pe băncile facultății. Fusese student eminent. La proiectul de diplomă luase nota zece. La Seminarul național pentru construcții și arhitectură (1961), premiul întîii. Dar pe oameni nu-i

impresionau numai calificativele. Ei respectau înainte de toate rezultatul practic, experiența. Și inginerul cel tînăr nu le avea.

— Și pînă la urmă?

— Tot ei m-au ajutat să depășesc faza teoretică...

Debutul lui la baraj este de fapt un pionierat. Sosirea lui coincide cu asaltul malului drept. Primele succese se obțin în condiții excepționale de grele. În zilele acelea oamenii încep să-l iubească.

— N-am cerut niciodată altora să facă ceea ce n-aș fi făcut eu...

Asta e de fapt tot secretul. Pe ploaie, pe vînt, din zori pînă în amurg, el e acolo, în mijlocul muncitorilor.

Treptat, pe măsură ce-l urmărești, distingi o trăsătură de caracter greu de bănuț la un om atît de tînăr: severitatea.

— ...Se făceau primele coborîri pe versant pentru a deschide noi fronturi de excavație. Poduri mobile, ancorate de sus, erau lăsate de-a lungul peretelui de stîncă. Suspendate la 200 metri înălțime, ele erau niște leagăne în bătaia vîntului puternic. Cine coboară?... Cine îndrăznește să coboare? Nici unul din brigadă nu dă înapoi, dar cel care își expri-

sentimentul comandantului care bagă la carceră pe cel mai viteaz ostaș din batalion. Știam că o să sufere, știam că o să protesteze, dar trebuia disciplinat și temperat.

Pe nesimțite ajungem la „betonul ciclopian“ și la Mazilu. Stelică Mazilu, un coleg de promoție, lucrează pe malul stîng.

— Odinioară credeam că numai în cărți fantezia scriitorului născocoște situații ca acestea: doi colegi de facultate, amici, nimeresc pe același șantier, primesc două puncte de lucru identice și se iau la întrecere. Într-adevăr cam schematic — ridică din umeri. N-am ce face, asta e realitatea cu noi.

— Și rezultatele întrecerii?

— E prematur să vorbim. Un singur lucru pot să spun: experiența lui mi-e de mare folos. El a turnat platforma înaintea mea și, încercînd mai multe procedee, l-a găsit pe cel mai eficient. La fel și introducerea lamelei la turnare tot de el mi-a fost inspirată. Și completează ironic: sîntem, după cum vezi, adevărați eroi pozitivi!

★

Asta a fost toată discuția. Urmărindu-l apoi cum suie peste o mie de trepte pe scara

Lucrări de armare la traversarea aeriană de la aducțiunea principală (intrarea din Valea lui Stan).

mă dorința mai impetuos este Ozarhevici. Iar Ozarhevici? Nu lucrează prea riscant Ozarhevici? Bine, fie, să coboare și de astă dată. El este pionierul coborîrilor periculoase și nimeni nu-i poate refuza dorința... Cine a văzut primele coborîri la podul mobil nu le poate uita niciodată, cum nu uită copiii primul echilibrist pe care l-au văzut pășind alert pe odgonul ancorat deasupra pieții din orașul copilăriei sau pe primul zburător la trapez. Pînă la urmă am cerut sancționarea lui...

— Motivul?

— Trebuie să știți că el îmi este cel mai drag dintre toți... Dar într-o zi l-am văzut coborînd neasigurat. Asta nu mai e curaj, e nesocotință și indisciplină. Și un exemplu rău pentru alții. L-am sancționat. Aveam

care urcă șerpuitoare versantul, credeam că n-o să-l întîlnim multă vreme. Zilele trecute însă, într-unul din ultimele numere ale revistei „Hidrotehnica“, ne atrage atenția un studiu semnat de Adrian Popovici „Asupra unghiului optim de rezemare a conductelor de beton armat“.

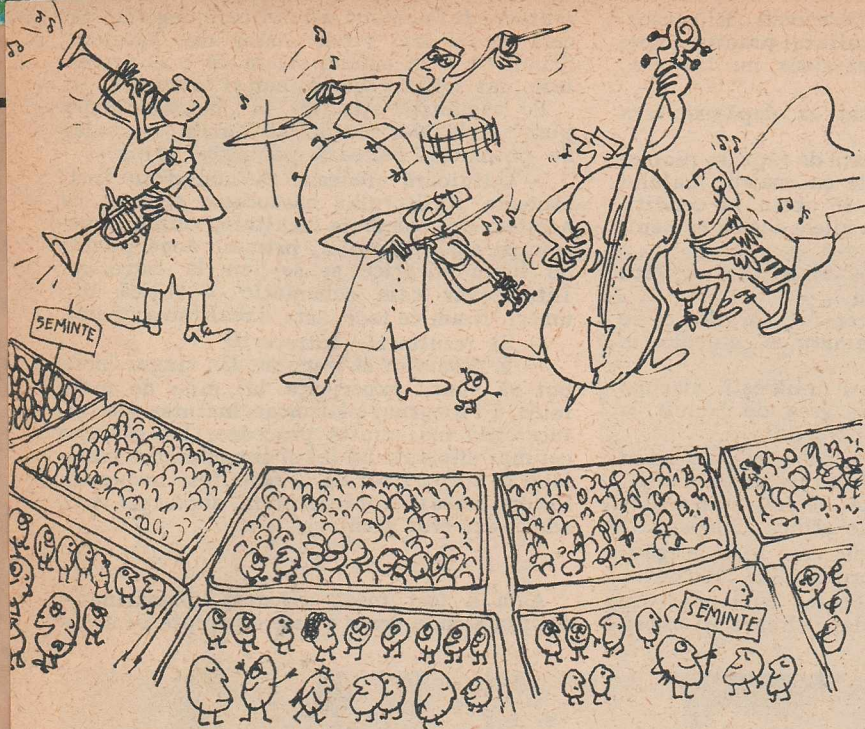
Ne interesăm de autor, bănuind o coincidență de nume.

— Popovici? E un tînăr inginer de la hidrocentrala de pe Argeș — ni se relatează.

Parcurgînd textul competent te gîndești că „adolescentul“ de la baraj e un om plin de surprize...

C. BOZBICI și Z. VASILIU

Fotografiile de C. BOZBICI

Ce este bioacustica? O nouă ramură a științei care, după cum arată și numele, se referă la aplicațiile acusticii în biologie.

Vibrațiile sonore joacă un mare rol în viața omului și a animalelor superioare, începând de la zgomotele prevestitoare de primejdii și terminând cu vorbirea articulată și cu muzica. Dar ele se pot adresa, fără intermediul psihicului, și direct mecanismelor biologice. Astfel, unii cercetători indieni susțin că anumite sunete sînt „plăcute” plantelor, care cresc mai viguros sub influența unor cîntece. Dacă această afirmație ne sugerează parcă legenda miticului Orfeu, care cu lira sa imblinzea fiarele sălbatice și înfiora frunzele, nu este mai puțin adevărat că influența ultrasunetelor asupra organismelor s-a dovedit, totuși, pe deplin reală.

Îmi aduc aminte de una din primele ședințe de „ultrasonare” a semințelor la care am participat: parcă se iscase o furtună în vasul care conținea soluția cu

boabe de grâu așezate deasupra generatorului de ultrasunete. Și din zbuciumul apei și al semințelor plantele au căpătat o nouă vigoare: au dat un excident de recoltă.

Sporurile de producție obținute prin această metodă oscilează de la 30% pînă la 50%. Astfel de creșteri sau chiar mai mari au fost observate la diverse plante cultivate, ca: grâu, porumb, orez, sfeclă de zahăr, cartofi, mazăre, fasole. Uneori la sfecla de zahăr nu s-a obținut numai o recoltă sporită, ci și un procent mai ridicat de zahăr. Desigur, ca în cazul oricărui alt factor cu care se acționează asupra organismelor vii, trebuie să se aibă în vedere limita de rezistență a materialului biologic cu care se lucrează, altfel efectele pot fi nule sau chiar vătămătoare.

★

Cum acționează ultrasunetele? Se știe că ultrasunetele sînt vibrații care depășesc 18.000 de perioade pe secundă, acesta fiind pragul peste care urechea umană

un Orfeu modern: bioacusticianul

nu le mai poate sesiza: ele nu se aud. Cu toate acestea efectul lor este foarte puternic, la anumite doze maxime înregistrindu-se cazuri mortale.

Ultrasunetele exercită o influență specifică asupra unor procese ce se petrec în organismele vii. De ce?

Energia ultrasunetelor, absorbită de țesuturi, produce în anumite cazuri căldură, ridicarea temperaturii fiind în funcție de caracteristica undelor ultrasonore, de adîncimea lor de pătrundere și de densitatea obiectului tratat. Tocmai deosebirea de densitate explică efectele diferite ale ultrasunetelor, care la anumite intensități și frecvențe pot combate agenții patogeni ai plantelor, iar la altele intervin în diferite procese fiziologice.

Sub influența ultrasunetelor părțile mai dense din organismele vii se încălzesc, iar cele mai puțin dense se răcesc. Din această cauză, pentru a se obține rezultate favorabile, este necesar ca poziția semințelor sau a altor

părți vii supuse tratamentului să se schimbe mereu. În acest chip se împiedică pătrunderea ultrasunetelor pe aceleași căi și se evită „permanentizarea” punctelor de răcire și încălzire.

Acțiunea electrică a ultrasunetelor și însemnătatea lor asupra organismelor nu este încă întru totul clarificată. În schimb s-au cules mai multe date experimentale asupra influenței variațiilor de presiune produse de ultrasunete. Cu cât țesuturile sînt mai îmbibate cu apă și deci mai puțin compresibile, cu atît variațiile de presiune le influențează mai puțin, însă și la o compresibilitate mai redusă au loc fenomene de „micromasaj”, care poate acționa asupra diferitelor organe.

★

Ultrasunetul nu-și limitează efectul numai la mărirea producției plantelor, ci este și un mijloc eficace de combatere a bolilor.

Cercetările au arătat că sporii aderenți la semințe sînt distruși aproape total, în vremea depune-

rii lor, de intensități ultrasonore relativ joase. Din păcate, după o perioadă de circa patru luni, sporii devin insensibili la acțiunea ultrasunetelor.

Deocamdată combaterea sporilor aderenți la semințe cu ajutorul ultrasunetelor reprezintă o operație mai dificilă decît procesele chimice de tratare (care sînt mai rentabile), dar viitorul ne poate rezerva în această privință multe surprize.

Perspectivă mai prielnică în aplicarea ultrasunetelor se deschid în ceea ce privește așa-numitele infecții florale, de pildă în cazul tăciunelui zburător al grîului și orzului. Astfel, un stoc de tăciune zburător care atacă secara a fost complet înlăturat prin tratament cu ultrasunete.

Merită să fie relevat că unele ultrasonore la intensități mai joase, în loc să distrugă, stimulează stocul de tăciune zburător (la orz). Chiar și acest efect ar putea fi eventual folosit în selecție pentru o alegere mai riguroasă a plantelor rezistente.

Așadar, de pe acum se întreză-

resc largi posibilități de acționare prin ultrasunete în patologia vegetală.

Ultrasunetele își găsesc rodnice aplicații și în genetică, servind ca mijloc de zdruncinare a eredității. Cu alte cuvinte, prin „șoc ultrasonor” se poate obține modificarea zestrei ereditare pe care plantele o transmit urmașilor din bob în bob, din generație în generație. Ca urmare a șocului ultrasonor, organismele vii devin mai „plastice”, adică mai susceptibile de a fi „educate” în sensul dorit.

Tratamentul cu ultrasunete nu este prin urmare punctul terminus, ci numai stația inițială de la care abia începe munca plină de răspundere, dar și cu excepționale posibilități, a geneticianului.

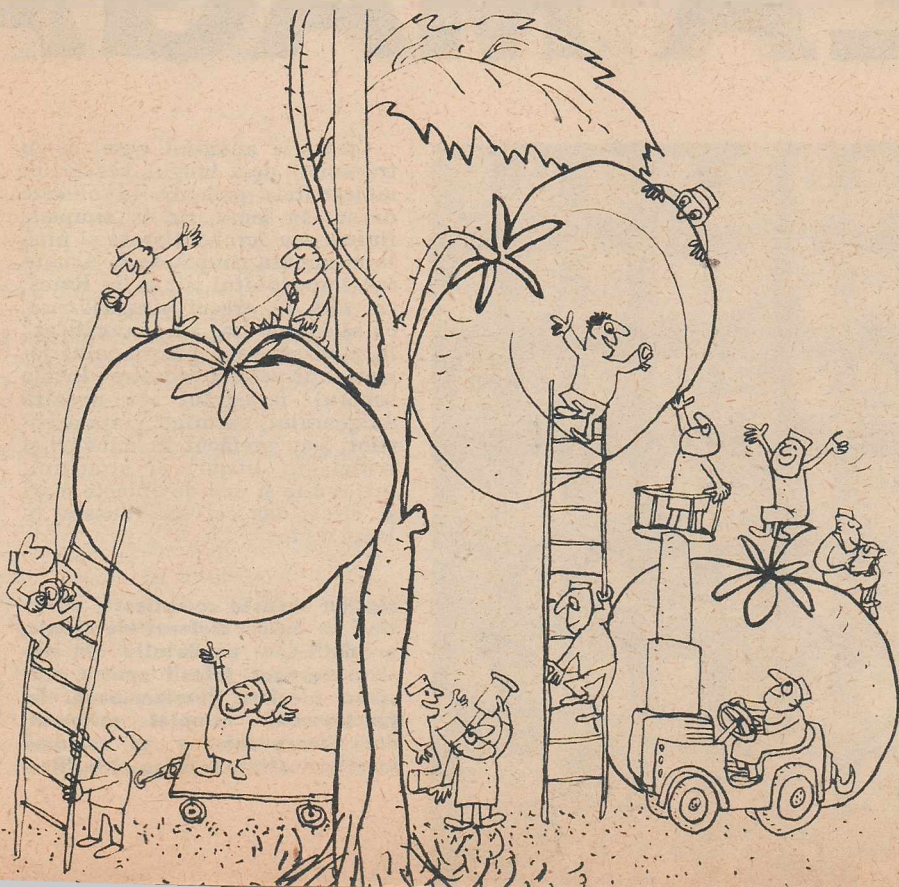
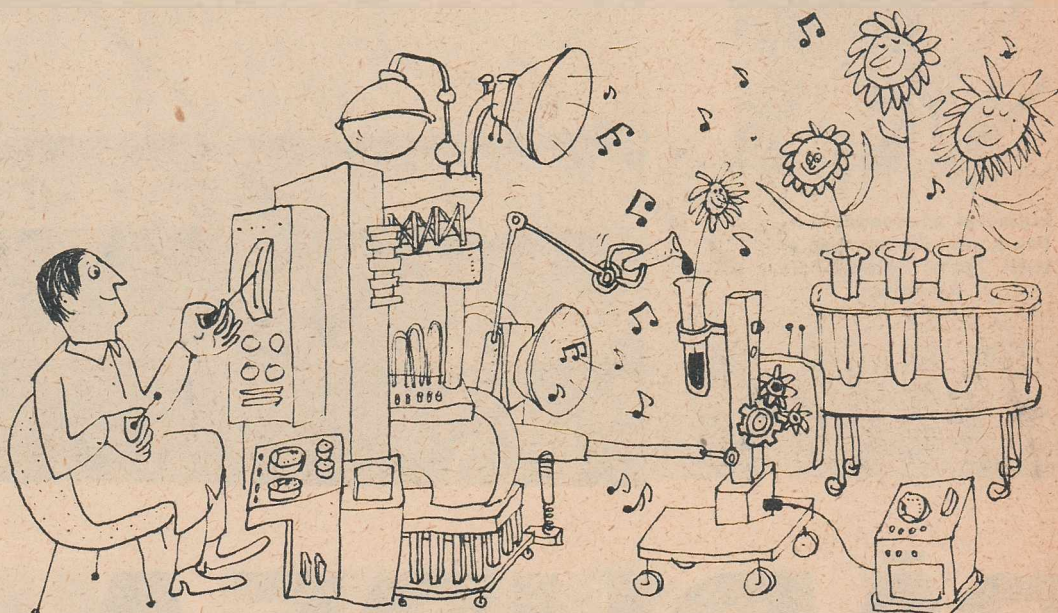
Variantele favorabile obținute cu ajutorul ultrasunetelor trebuie cercetate minuțios în timpul vieții ființei respective și a urmașilor, astfel încît toate însușirile bune obținute să fie fixate ereditar, adică să intre în patrimoniul

pe care individul îl transmite generațiilor următoare. Evident, dacă prin ultrasonore se înregistrează modificări extrem de favorabile ale unor caractere, paralel cu modificarea altora în sens negativ, iscusința omului poate face ca, prin încrucișări repetate și alte metode de ameliorare, să se ajungă la păstrarea numai a caracterelor favorabile.

Transformările ereditare astfel provocate îmbogățesc lumea vie cu forme noi de organisme, din cele mai felurite.

Este adevărat că unii cercetători au constatat că ultrasunetele în doze prea mari perturbă grav înmulțirea celulară. Însă rațional aplicate, tratamentele ultrasonore duc de regulă la modificări valoroase, transmissibile urmașilor. De pildă la floarea-soarelui s-au realizat astfel forme mai productive și mai rezistente la condițiile nefavorabile de mediu. Pe aceeași cale s-au obținut și plante gigant, de un evident interes economic potențial în practica agricolă.

■ O ȘTIINȚĂ NOUĂ ■
GENERATORUL DE UNDE
ULTRASONORE „ZDRUN-
CINĂ” EREDITATEA ■ FE-
REASTRĂ SPRE AGRICUL-
TURA DE MÎINE

Bioacustica are o dată de naștere recentă. Cu toate acestea, de pe acum, după cum reiese și din cele de mai sus, i se întrezăresc perspective din cele mai încurajatoare.

Folosirea ultrasunetelor permite stimularea plantelor de cultură; fără îndoială, ogoarele viitorului vor da rod mai bogat și datorită factorilor acustici de influență.

În patologia vegetală ultrasunetele vindecă multe boli. Metodele de tratament pe bază de ultrasunete sînt mereu perfecționate și vor duce poate la adevărate vindecări „miraculoase”.

Dar cea mai promițătoare se anunță utilizarea ultrasunetelor în genetică. Zestrea ereditară îmbogățită și modificată de om, inclusiv prin mijloacele bioacusticii, va sta la temelie adevăratei revoluții pe care o va aduce genetica în viața de mîine a omenirii.

Lector univ. Dumitru BUICAN
candidat în științe biologice
Ilustrații de Lilliana ROȘIANU

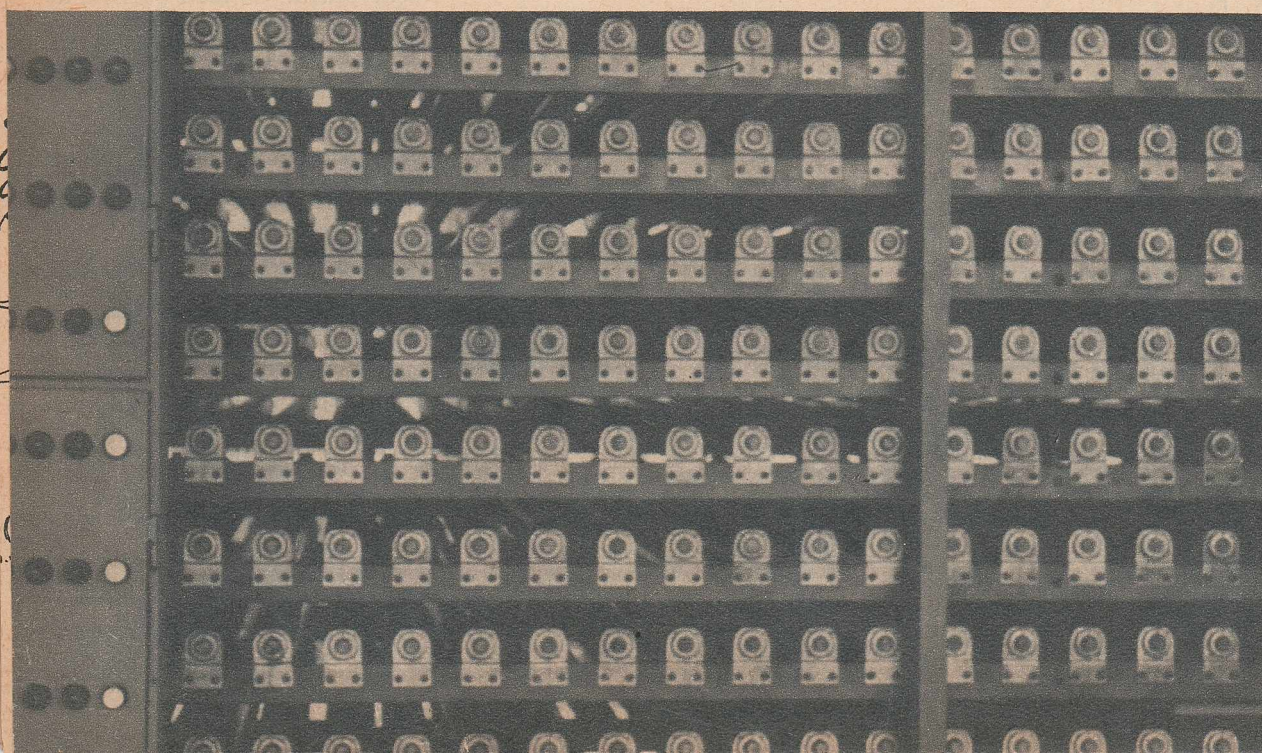
Luciul de oglindă al mobilei se obține prin tratarea cu soluție de poliești. Noua glazură este și mai frumoasă și mai rezistentă. Frecarea furnirului cu apă de lustruit (fotografia din dreapta) reprezintă operația finală a întregului proces tehnologic.

Inginerul Alexandru Cerlinca, unul dintre specialiștii combinatului din Suceava.

PĂDUREA-MAGA

Creatorii anonimi care ne-au transmis de-a lungul veacurilor măiestrițele podoabe și obiecte durate în lemn, de la simplele fluieri sau furci înflorate și pînă la minunata timplă de la Arnota sau împodobitul jilț al lui Rareș, au fost în trecut singurii care, ca să zicem așa, au „valorificat” în mod superior patrimoniul forestier al patriei noastre. Încolo toporul, ferăstrăul sau unealta dulgherului, curmînd viața arborilor, i-au prefăcut în scînduri și grinzi, în linguri și străchini, într-o mie și una de obiecte mari și mici, dar cel mai adesea în lemn de foc.

Mașina aceasta complicată, amintind ca aspect creierul electronic, prezintă doar un detaliu din masivul agregat folosit pentru presarea plăcilor fibrolemnoase. Ea funcționează complet automat, dar supraveghează el reclamá largi cunoștințe tehnico-științifice.

ZIN UNIVERSAL

De fapt sacrificiul pe care pădurea l-a suportat cu stoicism secole de-a rândul, dăruind omului adăpost și căldură, n-a cauzat pierderi deosebit de importante rezervelor forestiere. Masacrarea pădurilor a început abia spre mijlocul secolului trecut, o dată cu năvala hrăpăreață a capitaliștilor autohtoni și străini, dornici de profituri imediate. Despre jaful criminal care a secătuit pădurile patriei noastre vreme de aproape un veac vorbesc și astăzi, pe ambii versanți ai Carpaților, în inima Apusenilor și în luncile Dunării, piscurile goașe, dealurile sterpe precum și întinderile unde tăierea pe apucatelea a lăsat urme adânci în echilibrul speciilor, pustiind coastele munților și lăsându-le pradă eroziunilor.

Refacerea patrimoniului forestier constituie astăzi una din sarcinile principale ale economiei noastre. E tot atât de adevărat însă că pădurea lovită de secure

nu se reface de la o zi la alta. La 20 de ani arborele e abia un copil, la 40 de ani—flăcău, la 60—în puterea vârstei și abia la 80—bun de tăiat. Tocmai de aceea paralel cu replantările masive care tămăduiesc astăzi rănile din trupul codrilor noștri se urmărește continuu și introducerea unor noi și moderne metode în prelucrarea masei lemnoase. „În domeniul prelucrării lemnului — se arată în documentele de partid — preocuparea noastră principală se îndreaptă spre industrializarea și valorificarea superioară a materialului lemnos”, spre „valorificarea masei lemnoase la nivelul atins de țările cu realizările cele mai înalte în acest domeniu”.

Despre traducerea în fapte a acestor sarcini vorbesc astăzi fabricile și combinatele destinate prelucrării materialului lemnos, ridicate pe întreg cuprinsul țării. Dintre acestea, Combinatul pentru industrializarea lemnului de

la Suceava — obiectul rîndurilor de față — reprezintă una dintre cele mai moderne și mai tinere întreprinderi de acest fel.

O sută de produse

Să tai bradul numai pentru scînduri, să mărunțești fagul ca să-l pui pe foc, să faci astăzi numai aceste lucruri înseamnă să întorci prelucrarea lemnului cu decenii și chiar secole în urmă. Într-un răstimp de 80-100 de ani, au demonstrat specialiștii, truda inconștientă a naturii transformă trupul arborelui într-un adevărat depozit de produse. Un tablou sinoptic, alcătuit în această privință, însumează 100 de produse obținute prin utilizarea rațională a masei lemnoase. Ceea ce numim noi cu un termen generic „lemn” se transformă prin prelucrări mecanice în aproximativ 60 de sortimente (furnir, instrumente muzicale, ambarcațiuni, parchet,

mobilă, ca să enumerăm doar câteva dintre acestea), iar ajuns pe mîinile chimiștilor, în alte 40 (celuloză, alcool, lacuri, hîrtie, săpunuri, albumină etc., etc.). La rentabilitatea acestor acțiuni o contribuție însemnată o aduc și combinatele cu profil complex, întreprinderi care dau posibilitatea ca din lemnul intrat în fabrică sub formă de buștean sau în general ca lemn brut, rotund sau spart, să se obțină pînă la sfîrșit numai produse industriale finite.

În exemplul nostru lemnul furnizat de exploatarea forestiere de la Sucevița, Brodina, Moldovița, Frasin, Valea Suhăi etc. se transformă, prin intermediul celor patru fabrici care compun combinatul din Suceava, fie în foi de placaj, fie în mobilă, binale sau P.F.L. (plăci fibrolemnoase). Da-

Livlu MAIOR

(Continuare în pag. 10)

că asemenea fabrici ar exista și ar funcționa în mod separat, exploatarea masei lemnoase ar fi departe de a se realiza într-un procent atât de ridicat. Cum și ce anume face posibilă o asemenea totală metamorfoză a lemnului vom înțelege mai ușor făcând o scurtă incursiune în secțiile combinatului.

Iată-ne mai întâi la fabrica de placaj, unde bușteni de fag se desfac, sub cuțitele deruloarelor mecanice, ca niște suluri de stofă. Senzația că te afli în într-o secție pentru prelucrarea lemnului ci mai degrabă într-o fabrică de țesături, te urmărește de altfel pretutindeni. Și asta deoarece înainte de a se lipi între ele, formând placajul, foile de furnir tehnic, groase doar de câțiva milimetri, se desfășoară, unduindu-se și mulindu-se de la un agregat la altul, cu grația și ușurința unor enorme suluri de stofă desfăcute. Dacă mai amintim că numărul tinerelor fete este preponderent în această fabrică — și că nu puține dintre ele au țesut, până nu demult, în localitățile lor de baștină de la țară, stofe și pânzeturi adevărate — impresia aparentă că te afli într-o țesătorie devine și mai frapantă. Pretutindeni valuri fără sfârșit de țesătură albă, cu miros îmbătător de lemn crud, din care se „croiesc” anual 18.000 metri cubi de placaj. Sau altminteri spus: din 2,3 metri cubi de bușteni se obține un metru cub de placaj. Restul (părțile inutilizabile ale bușteanului, compuse din miezuri, capete etc.) se îndreaptă de îndată spre fabrica de plăci fibrolemnoase.

Dar înainte de a ajunge la P.F.L., să trecem alături, la fabrica de mobilă, unde „mfinile măiestre” ale tâmplarilor produc anual 10.000 garnituri de mobilă. O precizare: ghilimelele de mai sus n-au fost adăugate pentru a pune la îndoială măiestria muncitorilor de aci, ci pur și simplu deoarece o asemenea expresie ne aduce imediat înaintea ochilor migala dulgherului înconjurat de uneltele sale tradiționale. Măiestrie și talent există și aci — și încă în cel mai mare grad — dar nu în mînuirea și întrebuițarea uneltelelor și procedeelelor clasice. Locul rindelii l-a luat freza, locul ferăstrăului manual, ferăstrăul circular cu avans mecanic, iar în locul ciocanului, furnirului răbuit și șerlacului noii dulgheri întrebuițează ciocanul pneumatic, presa hidraulică, poliesterii etc. Toate acestea permit azi ca din pușin să se obțină mult. Deșeurile rămase, la fel ca în exemplul precedent, iau drumul P.F.L.-ului. Și tot spre acest sector al combinatului se îndreaptă și rămășițele rezultate din întrebuițarea cherestelei la fabricarea binalelor.

În cea de-a patra secție a combinatului, fabrica de plăci fibrolemnoase, se adună, așadar, toate reziduurile lemnoase ale celorlalte trei surate ale ei. Și nu numai atât. Spre P.F.L.-ul din Suceava se îndreaptă totodată deșeurile provenite din alte fabrici de cherestea sau pur și simplu cantități imense de crengi, lobde, cioturi adunate de ocoalele silvice din regiune.

Vagoane întregi de asemenea resturi (dintre care multe nu

sînt bune nici de foc) se retransformă, prin intermediul fabricii, în masă lemnoasă compactă. Și din acest punct de vedere asemănarea P.F.L.-ului cu oțelăriile care strîng fier vechi retopindu-l este evidentă. Lemnul, care n-a cunoscut pînă deunăzi decît prelucrarea mecanică sau chimică, este aci tocat și supus unor complicate procese tehnologice care, „retopindu-l” (metaforic vorbind, deoarece este vorba de defibrarea și înclieirea lui și nu de o topire în sensul strict al cuvîntului), îl transformă într-un covor umed, care, presat, tratat termic, durcizat și secționat, devine placă fibrolemnoasă, dură sau poroasă, atât de solicitată în construcțiile de locuințe sau în fabricarea mobilei, vagoanelor, autobuzelor etc.

Spre deosebire de munca desfășurată în celelalte secții ale combinatului, fabricarea P.F.L.-urilor reclamă nu numai inginerilor, ci și muncitorilor care supraveghează agregatele, largi cunoștințe de matematică, electrotehnică, mecanică și termodinamică. Tînărul Mircea Romocea, de pildă, s-a statornicit la Suceava venind tocmai de la Blaj, deoarece în acest oraș tehnologia plăcilor fibrolemnoase se bucură de o mai veche tradiție. Și tot de la Blaj au sosit colegii săi Nicolae Topirceanu, Simion Veleșusan și Eugen Budă, specializați în aceeași ramură a prelucrării lemnului. În rest însă, marea majoritate a celor care lucrează în combinat sînt originari din împrejurimile orașului Suceava. Mulți dintre ei au muncit ca țăpinari la exploatarea forestiere din regiune sau, pur și simplu, au mărunțit lemnul cu ferăstrăul și securea doar pentru a-l pune pe foc ori în cel mai bun caz pentru a-l trimite gatelelor. Vîrsta lor medie nu trece cu mult de 20 de ani. Sînt tineri ca și modernul lor combinat, tineri ca și blocurile strălucitoare din frumosul lor oraș care renaște în prezent pe locul bătrînei cetăți de scaun a lui Ștefan.

Să încheiem rîndurile de față răspunzînd întrebării inițiale: am văzut că în cadrul unui astfel de combinat cu profil complex fabricile comunică între ele, furnizîndu-și una alteia materia primă. P.F.L.-ul și fabrica de placaj trimit produse semifinite fabricii de mobilă, în vreme ce aceasta, împreună cu fabrica de binale și placaj, livrează materie primă secției de fibrolemnoase. Schimbul acesta permite utilizarea aproape completă a masei lemnoase intrate pe poarta întreprinderii. Și dacă într-o fabrică de cherestea obișnuită produsele semifinite folosesc 60% din lemnul intrat în lucru, cele de placaj 40-50% etc. — combinatele cu profil complex asigură valorificarea într-un procent de peste 80% a materiei prime existente.

Iată de ce specialiștii au dreptate cînd afirmă că, datorită unei asemenea întrebuițări judicioase a bogăției forestiere, puieții firavi care se plantează astăzi pe suprafețele despădurite în trecut vor deveni maturi, găsind în viață cea mai mare parte a codrilor și pădurilor ce împodobesc astăzi munții, dealurile și cîmpiile patriei noastre.

Livlu MAIOR
Fotografiile de Elena GHERA

METODA

Metoda era infailibilă. Pe la sfârșitul verii, dulapul lui Mișulică putea să concureze depozitul D.C.A. de la Gara de Nord. Recunoscuse treizeci și șase de minciuni de diferite categorii și primise drept răsplată: nouă trompete, un cal de lemn, șase automobile, o macara, un aparat de proiecție, cinci pistoale cu dopuri, patru cu apă etc., etc.

— E un copil extraordinar! — povestea tovarășul Mișu-tatăl. Pur și simplu nu poate să mintă. Adică, minte puțin. Din instinct. Dar cum e luat din scurt, spune tot. Abia aștept să ajung acasă să văd ce a mai făcut.

De obicei, la masă, Mișulică se arăta mai tîrziu, încrunțat, privind într-o parte.

— Ei, ce poznă mi-ai mai făcut pe ziua de azi? — întreba jovial tăticul. Nimic de mărturisit?

— Mmm....

— Vreun geam spart, un cucui, ceva?...

— Mmm....

— Haide, Mișulică, cu tata!... Poate că ai făcut rost de vreun doi la aritmetică?...

— Patru! — rectifică Mișulică.

— Patru? Patru ce...?

— Patru, nu doi — suspina Mișulică.

— Aha! Patru la aritmetică. Asta e o porcărie! Eu muncesc să te țin la școală și tu te pregătești de repetenție! Măgarule!

— Mai bine nu-ți spuneam — se apăra Mișulică îndîrjit. Ar trebui să mint, asta e.

— Ei hai, hai! — se îmbuna tovarășul Mișu. În definitiv totul se repară prin muncă. Bine că nu ești laș. Deci ai luat patru...

— Trei — se auzea ca o părere glasul lui Mișulică. Eu nu pot să mint, tăticule. Am zis patru, ca să te pregătesc.

— Trei... hm — șovăia tovarășul Mișu descumpănit. În sfârșit, bine că nu ți-au pus doi. Era mai greu de îndreptat. Sau... nu cumva mi-ai luat doi?!

— Nu! Jur, tăticule! Știi că nu mint. Și acum am recunoscut pe loc.

— Mda... în privința asta ai dreptate. Hai, du-te la cinematograful.

„Ce mai încoace-încolo — povestea tovarășul Mișu a doua zi — nu prea tocește, dar are caracter. Asta îmi place la el: e bărbat“.

Pe la începutul iernii „bărbatul“ fu cuprins de o adevărată patimă a mărturisitului. Mărturisea de trei ori pe zi — dimineața, la prînz și seara — și, dacă se putea, și după-amiaza. Tovarășul Mișu era de-a dreptul copleșit de atîta cinste. Abia îi mai ajungea chenzina ca să o răsplătească.

— Haide-haide — izbucnea el — mai ține-ți gura! Cine te pune să-mi povestești chiar toate-toate potlogăriile? Te-am întrebat ceva?

Și răspunsurile lui Mișulică:

— Asta n-are importanță. Matale și așa muncești destul. Cînd mai ai timp să mă și iscodești? Uite, chiar alaltăieri...

— Gata! — se apăra tovarășul Mișu simțind pe aproape primejdia. Am treabă. Mă culc...

— Nu, tăticule, nu! — se împotriva cu încăpăținare oarbă Mișulică. Alaltăieri...

— Nu vreau! — striga tovarășul Mișu. Ieși afară! Dorm... Calculez...

— ...am spart o...

— Fiuuu! — fluiera tovarășul Mișu virîndu-și arătătoarele în urechi. N-aud nimic. Tra-la-la-laaa... La dona e mobile... Ti-roa-la-mobile... La-ri-la-roa...

— ...o fereastră — pătrundea vocea lui Mișulică prin acest baraj sonor. N-am spus de la început, ca să nu mă bați. Dar nu mai vreau să ascund!

— Să te bat? — striga tovarășul Mișu scoțindu-și degetele din urechi fără să simtă provocarea. Te-am bătut eu vreodată? Spune!

— Un geam spart cu praștia, un doi la naturale, o bătaie trasă lui Gigi Pantazi — înșira dintr-o răsufare, ca pe o lecție, Mișulică! Gata! M-ai auzit. Ai auzit tot. Nu pot să mint. Matale m-ai învățat să nu mint, tăticule.

— Eu... — recunoștea gata să plîngă „tăticuțul“. Eu, dar acum du-te. O să mă gîndesc...

— Am furat pisica doamnei Dumitru — continua Mișulică diabolic. Am copiat la teză. Am deșurubat becurile de la subsol. Am infundat cu plastilină broasca de la intrarea principală. Am...

— Gataaaa! — striga tovarășul Mișu copleșit. Ajunge! Patru mărturisiri: norma pe o săptămînă. O să mă obligi să fur! Du-te!

— Și ciinele?

— Care ciine?

— Ciinele lui domn' Teodoru, pe care l-am bărbierit cu aparatul matale?!

— Ieși!

Tovarășul Mișu încuia ușa și se acoperea cu plapuma. Totuși Mișulică mai apuca să-i bage pe sub ușă o hîrtie scrisă la repezeală:

— Pisica doamnei Dumitru;

— copiat teză;

— deșurubat becuri subsol;

— ciine tuns și bărbierit.

Total: una pereche pantaloni fără manșetă.

Cam pe la mijlocul lui decembrie Mișulică a primit pantalonii fără manșetă, un papion cu buline (două năzbîtii mai mici) și un pulover de silon (opt isprăvi categoria „de oaie“). Dar n-are bocanci, n-are schiuri...

Anul acesta tovarășul Mișu et familia (et Mișulică, bineînțeles) vor petrece revelionul la Predeal, la cabană. Să mergi la Predeal fără schiuri? E oare cu putință? Nu e!

Și Mișulică a găsit soluția: economie! A început să facă economii. Timp de zece zile n-a mai mărturisit nimic, nici o ispravă, reușind să-și pună deoparte, pentru revelion: un cucui, un doi la franceză, două vase de cristal, pierderea stiloului etc., etc. Într-o bună zi dădu atacul. (Ar mai fi așteptat pînă la 31 decembrie, dar îi era teamă că banii familiei se vor cheltui în vederea revelionului.)

— Se poate oare ca un băiat în clasa a șasea să facă revelionul la Predeal fără bocanci, fără schiuri? — întreba Mișulică la masă.

— Poate ai ceva de mărturisit?! — întreba tovarășul Mișu rînjind.

— Oh, nu, tăticuțule! Nimic!

— Haide, dă-i drumul! Ai dat foc la școală, ai vîndut covorul din antreu?

— Oh, tăticule! — suspină Mișulică. Drept cine mă iei?!... E vorba doar de un cucui...

— Ah, un cucui! — repetă tatăl. Și mai ce, dragul meu? Fii bărbat!

Tonul nu-i plăcu lui Mișulică, dar era prea tîrziu să mai dea înapoi.

— Un... trei la franceză.

— Bunișor. Sint alții care iau unu.

— Știi, de fapt am luat doi.

— Hm, merge. Asta ar merita...

— O clipă, tăticuțule — se învioră Mișulică. Mai am vasul de cristal.

— Crăpat?

— Aproape spart. Și... stiloul.

— Spart?

— Pierdut, tăticule!

— Ei, ce să-i faci, destinul! — oftă tovarășul Mișu. Și astea cam cît ar face la un loc?

— Păi...ăă...iîi...

— Mda... cam atîta fac! — spuse tovarășul Mișu. Dar dacă nu te superi, stiloul pierdut nu cumva e asta?

— Ba...da... Unde l-ai găsit?! — strigă Mișulică.

— Păi, unde l-ai ascuns, dragul meu. În borcanul cu untură. Și doiul de la franceză se pare că e un cinci de fapt.

— Eh, ce mi-e cinci, ce mi-e doi! — spuse disprețuitor Mișulică, îndreptîndu-se spre ușă.

— Și vasele... vasele, dragul meu — îi tăie calea tovarășul Mișu — sint crăpate de anul trecut. Le-ai mai mărturisit o dată.

— Să vezi — se bilbi Mișulică încercînd să i se strecoare pe sub mină. Am mîntit acum, ca să-mi recunosc poimîine greșeala. Voiam să-ți fac o surpriză de revelion...

— Ei, nu face nimic! — zîmbi tovarășul Mișu condescendent. Totul, vorba ta, e surpriza. Acum, de pildă, am să-ți fac și eu o surpriză.

— Care... ce surp...? — se înecă Mișulică.

— O să te las să alegi — spuse tovarășul Mișu scoțindu-și cureaua. Sint unii copii care preferă bătaia, alții consideră că e sub demnitatea lor și cer să fie închiși în casă sau să li se interzică filmele pe un an întreg. Tu ce preferi, dragul meu?

— Să mă închizi în casă! — strigă Mișulică. Să nu mai merg la cinematograful un an întreg. Dar să nu mă bați...

— Și acuma minți — spuse blînd tovarășul Mișu. Ca să scapi, ai fi fericit dacă ți-aș trage o bătaie. Dar ca să te pedepsesc, o să-ți îndeplinesc totuși dorința.

— Dar cucuiul e nou, e proaspăt! — hohoti disperat Mișulică. Abia ieri mi l-am făcut.

— Știu! — șopti tovarășul Mișu. Te-am și văzut cînd ți-l confecționa. Cred că n-a fost prea ușor. Ai muncit la el mai bine de un ceas, recunoști?

— Recunosc.

— Ei bine, pentru asta mămica și cu mine o să-ți trimitem o ilustrată de la cabană. Ești mulțumit?

— Nuuuu! — hohoti Mișulică.

— În sfârșit, sincer! — murmură tovarășul Mișu. Înseamnă că metoda de pînă acum nu era cea mai bună.

AGENDA FLAGĂRA

După ce și-a demonstrat — în „Nevestele vesele din Wind-sor” — însușiri de comediantă, Valeria Gagialov, tânără actriță a Naționalului bucureștean, atacă acum cu curiozitate un rol de dramă: este vorba de „Nora”, una din cele mai complexe eroine ale teatrului ibsenian. Ea interpretează rolul titular alături de Emanoil Petruț (interpretul lui Helmer) în noua distribuție pe care teatrul a asigurat-o cunoscuței drame a clasicului scandinav.

Printre artiștii de peste hotare care ne vor vizita țara în cursul acestei luni se numără și violonistul Tibor Gasparek din R. S. Cehoslovacă, solist al Filarmonicii slovace și profesor de violă la conservator. A întreprins numeroase turnee peste hotare, în Iugoslavia, Ungaria, Austria, Bulgaria, Polonia etc. În țara noastră, Tibor Gasparek va concerta între 11 și 20 ianuarie la Cluj și Timișoara și își va da concertul în cadrul unui concert al orchestrei Radioteleviziunii, în Capitală.

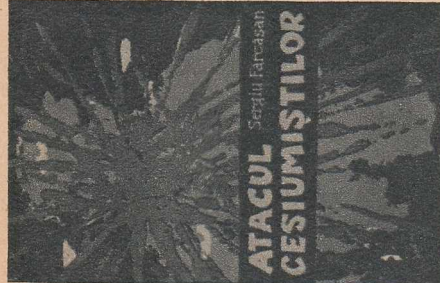
Soprana Teodora Lucașcu, artistă emerită, a întreprins de curând un turneu în Turcia. Clătărea noastră a apărut pe scenele operelor din Istanbul și Ankara în „Boana” de Puccini și „Evgheni Oneghin” de Cealiowski. Turneul Teodorei Lucașcu s-a bucurat de succes. Ziarul „Vatan” din Istanbul scria între altele: „Trebuie să spunem că atât din punct de vedere al tehnicii interpretative cât și în ceea ce privește căldura și jocul de scenă artista este ireproșabilă.”

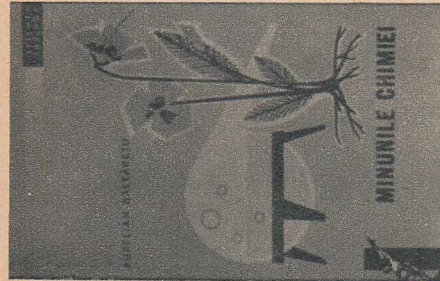
MIHAI BENIUC: Dispariția unui om de rind — roman. Editura tineretului — 520 pagini.

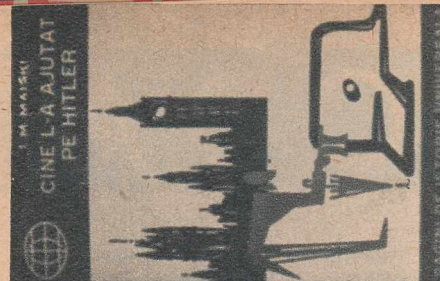
DENIS DIDEROT: Romane. Traducere de Gellu Naum. Editura pentru literatură universală — 592 pagini.

SERGIU FĂRCAȘAN: Atacul cesiumiștilor — roman. Editura tineretului — 504 pagini.

AURELIAN BĂLTĂREȚU: Minunile chimiei (Colecția „Știința invingătoare”). Editura tineretului — 220 pagini.

I. M. MAISKI: Cine l-a ajutat pe Hitler (Din amintirile unui ambasador sovietic). Editura științifică — 200 pagini.

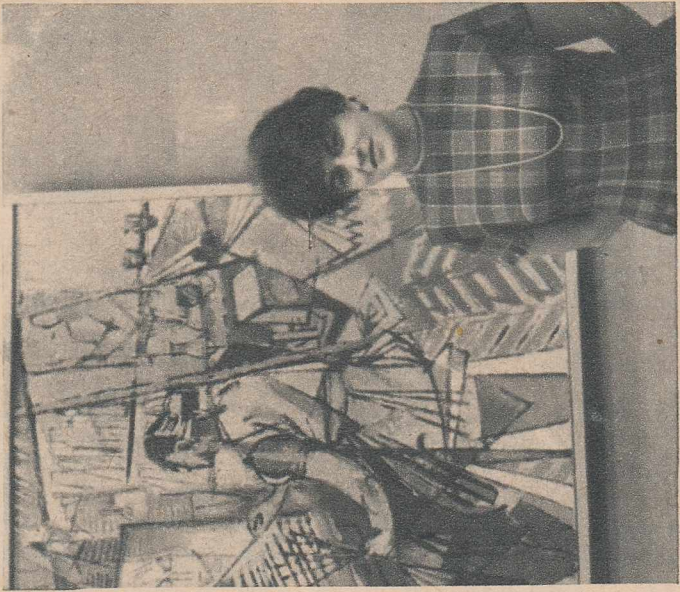
Falma de care se bucură în lume marele tenor italian Mario del Monaco este pe deplin justificată. De aceea, iubitorii de muzică din țara noastră, care l-au văzut în filmul „Acord final”, au fost mîhnîți la aflarea veștii că de curînd a suferit un grav accident de automobil. În fotografie: Mario del Monaco, cu puțin înainte de accident, asistînd la spectacolul cu opera „Iris” de Mascagni, prezentat cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea compozitorului.

Cu prilejul împlinirii a 40 de ani de activitate, regizorul Nicușor Constantinescu, artist emerit, a fost sărbătorit în cadrul unui spectacol festiv ce a avut loc în Sala Palatului Republicii Populare Romîne. Nicușor Constantinescu semnează regia noului operete romînesc „Anton Pann”, a cărui premieră a avut loc recent pe scena Teatrului de stat de operă din Capitală, și este soacitor al noului spectacol de estradă al Teatrului „Constantin Tănase”. — Pagini alese din revista de alcătuită.

Mimi Saraga-Maxy oferă — în noua sa expoziție personală — imaginea evoluției și maturizării sale artistice. Spicuum cl-teva din opinile criticului Eugen Schilleru, exprimate în catalogul expoziției: „Dacă în trecut artista manifesta o înclinație spre efecte dramatice și o înzestrare certă pentru portretul psihologic, tablourile care au urmat... dovedesc capacitatea ei de a imagina armonii cromatice inedite, apte să rețină atenția și să sugereze atmosfere afective și intensității lirice”.

La 19 ani, balerina Géraldine Chaplin nu mai este doar unul din numeroșii copii ai marelui Charlie, ci un talent în plină vigoare, aflat pe drumul consacării în slujba Terpsihorei. Deși a mai dansat în diferite împrejurări, afirmarea ei s-a produs de curînd, cu prilejul reprezentării pe scena teatrului parizian din Champs Elysées a cunoscutului balet „Cenusăreasa” de Serghei Prokofiev. Iată-o în fotografie, după spectacol, cuprinsă încă de emoția premierii.

Comedia jugoslavă „Doctor în filozofie”, prezentată cu succes și la noi, a prilejuit tinerii actrițe Beba Loncar o creație promițătoare. Reușitele ei ulterioare au impus-o și în fața cineaștilor americani, care au angajat-o pentru un film intitulat „Vapoarele cele lungi”, peliculă consacrată vieții vikingilor. Alături de ea, citiva actori cu renume: Rosanna Schiaffino, Sidney Poitier și alții. Iată-o în fotografie alături de câțiva compatrioții ai ei, de asemenea interpreți în acest film.

Iată o cunoștință de-a noastră nu prea veche: actorul francez Gérard Barry, pe care l-am văzut luna trecută sub înfățișarea neîmfricatului „Cavaler Faraillan”. De curînd el a terminat încă un film de aceeași factură, intitulat „Scaramouche”. Îl secondează Michèle Girardon, alături de care îl putem vedea în fotografia de față, precum și Gianna-Maria Canale — pe care în „Cavalerul Faraillan” am văzut-o în rolul prințesei Fausta Borgia.

CUBA

în anul VI

În prima zi a acestui an, poporul cuban a sărbătorit un eveniment istoric: a 5-a aniversare a victoriei revoluției cubane. Anii care au trecut de la 1 ianuarie 1959 au constituit un drum ascendent spre înfăptuirea unei vieți noi.

Fotografiile alăturate înfățișează câteva aspecte din Cuba de azi, ce a pășit în anul VI al existenței sale libere.

↑ Panouri urlașe și lozinci cheamă oamenii muncii din Cuba să se întreacă în opera de făurire a vieții noi.

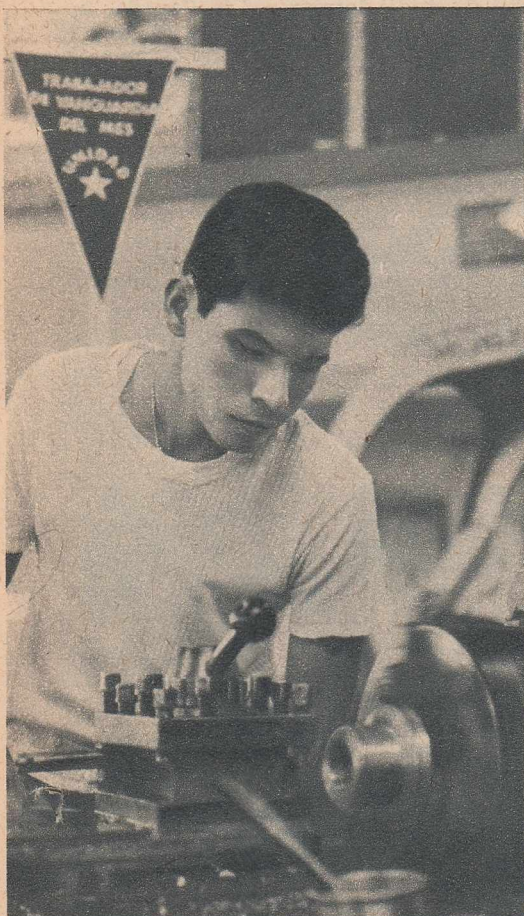
Emilio Garcia, muncitor fruntaș dintr-o fabrică de accesorii de automobile din Havana →

Pe o stradă din Havana. ↓

Cartier de locuințe moderne în capitala Cunei. În cei cinci ani care s-au scurs de la eliberare, în țară au fost construite zeci de mii de locuințe, atât la orașe cât și la sate.

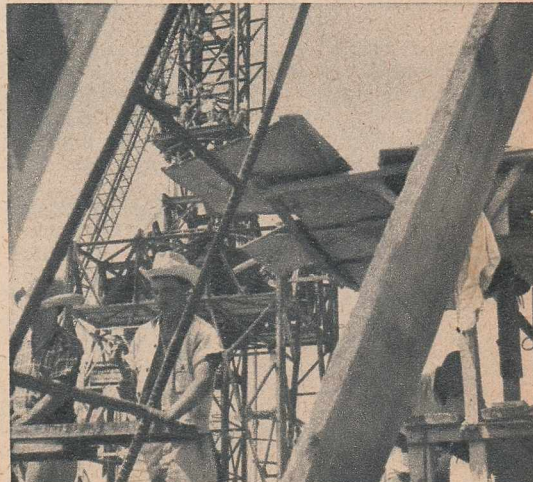
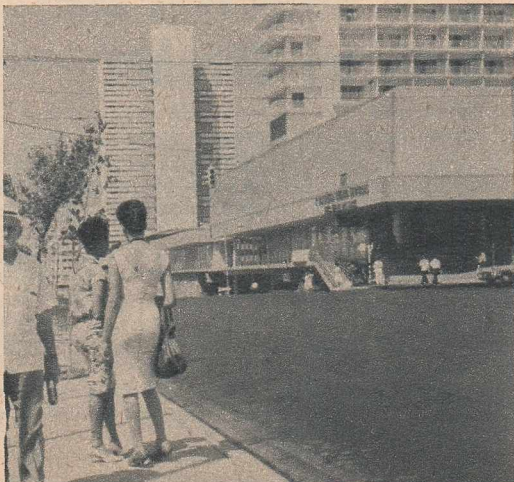
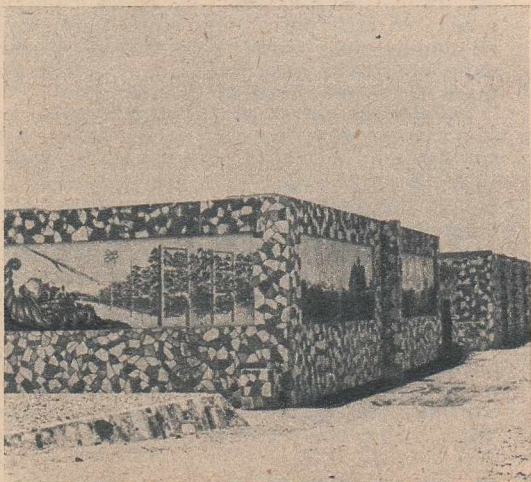
→

La ferma agricolă de stat experimentală „Los pinos”, situată la 100 km de Havana, se cultivă cu succes legume într-un sol nisipos tratat cu substanțele nutritive depozitate în aceste interesante rezervoare.

Hotelul „Habana libre” din cartierul Vedado, situat în centrul Havanei. Rezervat înainte numai privilegiaților, el se află azi la dispoziția oamenilor muncii cubani și turiștilor străini care vin să viziteze capitala.

Imagine de pe șantierul termocentralei de la Mariel, care va alimenta cu energie electrică provinciile Pinar Del Rio, Havana și Matanzas și va avea o putere instalată de o jumătate de milion kW.

Acasă la yanonami

Nici o expediție științifică nu reușise să cerceteze regiunea situată între bazinul Amazoanelor și cel al Orinocului. Cu un an în urmă, o expediție condusă de profesorul Ettore Biocca a străbătut, pentru prima oară pe cale fluvială, nesfârșitele păduri ecuatoriale, folosindu-se de ambarcațiuni cioplite din trunchiuri de copaci chiar de membrii expediției.

De curând, expediția compusă din cinci italieni și un brazilian a revenit la Roma furnizând ziarului „Paese Sera” o serie de amănunte interesante asupra cercetărilor efectuate.

Cine încearcă să pătrundă pînă la triburile sălbatice yanonami (Waika, Guaharibo) are de înfruntat inaccesibilitatea pădurilor virgine, a lanțurilor de munți din jur (cei mai înalți din Brazilia), precum și teribila otrăvă *curara* în care sînt înmuiate săgețile băștinășilor. Prețioasă a fost contribuția la expediție a colaboratoarei Helena Valero, care a înlesnit mult pătrunderea grupului temerar în mijlocul triburilor războinice și sălbatice. Urmind indicațiile date de Valero, au putut fi vizitate și studiate nouă triburi yanonami care locuiesc la distanțe mari unul de altul și s-au făcut înregistrări pe bandă de magnetofon în vederea unor studii lingvistice.

Helena Valero a fost răpită de indienii yanonami la vîrsta de zece ani, pe cînd era elevă la o școală a misionarilor. După vreo douăzeci de ani — adică acum vreo cinci ani — ea a reușit să părăsească tribul care o ținuse prizonieră. În curînd profesorul Biocca va da publicității jurnalul Helenei Valero în care se descrie viața și obiceiurile triburilor indiene. Potrivit relatărilor Helenei Valero, furtul femeilor este un lucru obișnuit la triburile indiene din Brazilia. De altfel, în familie femeia este considerată un indiclu al bogăției și de aceea ginerii, în diferite ocazii, aduc daruri socrilor.

Aceste triburi — relatează membrii expediției italiene — nu cunosc folosirea metalelor și nici măcar pe cea a pietrei. Ei își confecționează toate obiectele necesare numai din lianele și lemnele pădurii. Focul se obține prin frecarea unei bucăți de lemn în scobitura altei bucăți.

Yanonamii nu folosesc de loc sarea, ci numai zemuri de plante. Ei se hrănesc cu ouă de insecte, cu termite, lăcuste, moluște, carne de animale mari și mici, foarte multe banane și tuberculi asemănători cartofului.

Yanonamii practică „endocanibalismul” — formă deosebită a cultului morților: cenușa provenită din incinerare este amestecată cu o pastă de banane, întreaga compoziție fiind consumată în cadrul unor ceremonii. Ei nu-și găsesc liniștea atît timp cît există cenușă neconsumată.

Viața lor spirituală stă sub influența vrăjitorilor și a unei pulberi extrase din plante — *epena* — care, aspirată, le provoacă năuciri halucinante. Actualmente, *epena* și *curara* — teribila otrăvă care paralizază mușchii și provoacă moartea prin asfixiere — constituie obiecte de studiu pentru oamenii de știință italieni.

Zeci de animale vii, dintre care unele foarte rare, au fost aduse la grădina zoologică din Roma: cocoși de munte atît de valoroși încît nu pot fi scoși din Brazilia fără un permis special, privighetori din Rio Negro, diferite specii de papagali și de maimuțe, o rozătoare care cîntărește peste 30 de kilograme, precum și unele feline din regiunea Amazoanelor.

Un mare interes îl prezintă și colecțiile de plante necunoscute sau rare, descoperite de membrii expediției. S-a turnat un film documentar lung de 1.300 metri, reprezentînd diferite aspecte din viața triburilor cercetate. Au fost înregistrate pe bandă de magnetofon voci, elemente de vocabular, melodii rituale. S-au făcut și unele descoperiri arheologice. Astfel, a fost identificat un cimitir în care s-au găsit urne funerare tricrome. Aceste descoperiri vor contribui la progresul cercetărilor ce se efectuează în legătură cu originea vechilor locuitori ai acestor regiuni.

Copiii lui Sánchez

Recenta apariție a versiunilor franceză și germană a cărții sociologului și scriitorului american Oscar Lewis „The children of Sánchez” (Copiii lui Sánchez) a suscitat un interes deosebit.

Recomandînd cititorilor săi lucrarea, săptămînalul francez „L'Express” scrie: „Iată personajele cele mai vii..., cartea cea mai realistă a anului... Ea nu este un roman. Este un document”.

Într-adevăr, cartea lui Lewis este povestea adevărată a unei familii care-și duce existența într-una din periferiile capitalei Mexicului — Ciudad de Mexico.

Cunoscut prin cărțile sale: „Viață în satul mexican” și „Cinci familii” — rod al unor

călătorii de studii întreprinse în Canada, în India de nord și în Mexic — Oscar Lewis face în anul 1956 o nouă călătorie în Mexic. De astă dată atenția lui se concentrează asupra unei singure familii.

Începînd din anul 1957 și pînă în 1959 autorul înregistrează pe bandă de magnetofon destăinuirile autobiografice făcute de Jesus Sánchez și de urmașii săi, prelucrîndu-le și adunîndu-le într-un „Autoportret al unei familii mexicane” (așa cum indică titlul inițial al cărții). În această autobiografie — subliniază săptămînalul francez sus-amintit — „fiecare fiu sau fiică își afirmă punctul de vedere personal, care nu constituie un artificiu al romancierului, ci viața însăși”. Manuel, un deklasat la 32 de ani; Roberto, de 29 ani, muncitor; Consuelo, în vîrstă de 27 ani, fără o ocupație stabilă, și Marta, la 25 de ani mamă a patru copii care flămînzesc,

Viața de fiecare zi în vecindad.

își povestesc pe rînd existența de uluitoare mizerie și promiscuitate.

Sánchez și alți opt membri ai familiei sale locuiesc laolaltă într-o mică încăpere din Casa Grande, o aglomerare de cămăruțe fără ferestre. Aici trăiesc peste 700 de oameni, uneori îngrămădiți cîte 15-20 într-o cameră. În mijlocul acestui „vecindad” (cartier mizer) se află patru curți interioare, largi de numai cinci metri, spre care se deschid ușile vopsite în roșu a 157 de locuințe formate din cîte o singură cămăruță.

Deosebirile între cei din Casa Grande rezultă doar din faptul că unii au un venit de 300 de pesos pe lună, iar alții de numai o sută; că unii reușesc să mănînce de trei ori pe zi, iar alții trebuie să se mulțumească doar cu o singură gustare într-un birt ieftin...

Referindu-se la zguduitoarele mărturii omenești pe care Lewis le oferă cititorilor săi, revista vest-germană „Der Spiegel” apreciază, la rîndul ei, că autorul a reușit să sintetizeze ceea ce este tipic „... pentru o mare parte a populației mexicane de 34 de milioane de oameni care, dincolo de fațadele capitalei, își duc traiul în așa-zisele vecindades. Asemenea vecindad este și Casa Grande... situată la zece minute de mers pe jos de palatul prezidențial...”

Așa a văzut un pictor al vremii scena premergătoare împușcării lui Lincoln. În stânga, actorul Booth, căruia i se vede și pistolul din buzunar, s-a strecurat în loja președintelui.

George Kennan despre politica externă a S.U.A.

În cadrul unui interviu acordat publicațiilor „Look Magazine” și „L'Express”, profesorul George Kennan, fost ambasador al S.U.A. în Iugoslavia, și-a expus punctul de vedere asupra unor probleme de politică externă relevând în același timp factorii care, după părerea sa, împiedică Statele Unite să adopte o poziție mai clară, mai suplă și mai realistă față de probleme deosebită importantă pe arena internațională.

„Stingăciile noastre, spune el, izvorăsc din faptul că nu ne-am decis ce fel de lume vrem și care trebuie să fie rolul nostru în această lume. Administrația este apăsată de lupta politică internă, este înecatată în scriptologia birocratică, este sufocată de furtunile politice care se abat din toate direcțiile. Ea își sacrifică obiectivele politice de ansamblu pentru a scăpa de presiunile inspirate adesea de puternica influență a Dreptei americane”.

Conform afirmațiilor lui Kennan, trei ar fi forțele care paralizază politica externă Statelor Unite. Prima este Congresul, unde câțiva oameni puternici controlează afacerile externe. Unii au concepții foarte rigide, alții se tem de atacurile extremiștilor, iar alții reprezintă anumite interese particulare sau sînt pur și simplu preocupați de privilegiile lor exclusive de a administra banii statului. Cea de-a doua forță ar reprezenta-o povara birocrăției guvernamentale. Cea de-a treia forță ar constitui-o interesele aliaților Americii. „Coaliția occidentală este incapabilă să cadă de acord asupra unei soluții negociabile. Este mai ușor, într-adevăr, să ceri toată casa afară de chiuveta de la bucătărie, decît să definești o adevărată poziție de negociere. Dacă noi nu adoptăm nici o poziție de negociere, războiul rece va continua, iar pericolul nu va scădea”.

Sintetizîndu-și aprecierile, Kennan consideră că sistemul de guvernămînt al S.U.A. nu este astfel adaptat încît să se poată lua hotărîri clare. Explicația rezidă în faptul că la Washington puterea este prea divizată între Congres, forțele armate, F.B.I. și ceilalți factori care participă la elaborarea politicii.

Pentru a se putea adopta o poziție mai clară și mai realistă în problemele de politică externă, Kennan socotește necesar să se organizeze o dezbatere publică pentru ca poporul american să fie în măsură să înțeleagă problemele care se pun și să-și poată forma o opinie asupra lor.

„Trebuie să se obțină, spune Kennan, o clarificare a opiniei publice. Poziția noastră internațională actuală face necesar acest lucru, urgent chiar, și poate este ultima șansă care ni se oferă”.

Așa a pierit Lincoln...

Tragica moarte a fostului președinte John Kennedy a prilejuit unele analogii cu asasinarea altui mare președinte al S.U.A. — Abraham Lincoln. Astfel, săptămînalul francez „L'Express” oferă cititorilor săi un interesant fragment dintr-o relatare a marelui poet american Walt Whitman (1819-1892). Fragmentul este extras din volumul „Poeme și proză” și descrie momentul uciderii lui Abraham Lincoln la 14 aprilie 1865, la Teatrul Ford din Washington, unde se reprezenta comedia „Vărul Americii”. Iată cum descrie Whitman scena împușcării președintelui de către actorul Wilkes Booth:

„Rumoarea produsă de oprirea acțiunii pe scenă a fost urmată de pocnetul surd al unui pistol. Se așternu o clipă de tăcere grea. Un fior de groază străbătu sala. Deodată, în partea din față a lojii prezidențiale își făcu apariția un om. Dintr-un salt el se aruncă în picioare pe balustrada lojii, apoi sări în fața scenei de la o înălțime de 14-15 picioare (4-4,5 m — n.r.). Căzu într-un genunchi, dar se ridică imediat, ca și cum nu s-ar fi întimplat nimic (în realitate își scrințise o gleznă), apoi se urcă pe scenă. Acesta era asasinul, actorul Wilkes Booth. Ținînd în mîna dreaptă un cuțit, făcu cîțiva pași înapoi, își întoarse către public fața de o frumusețe statuară. Apoi cu voce fermă rosti cuvintele: «Sic semper tyrannis», după care se făcu nevăzut.

Un moment de tăcere, un strigăt «prindeți asasinul» și soția președintelui ieși în fugă din lojă cu fața descompusă și, arătînd către omul care fugea, țipă: «El l-a ucis pe președinte». Apoi, citeva clipe de ezitare, de nesigurantă, un amestec de groază, de vacarm, de incertitudine; spectatorii vor să se strecoare printre fotolii, le sfărîmă; domnește o spaimă și o confuzie de nedescris: femeilor li se face rău, oameni lipsiți de forță sînt trîniți pe jos, sînt călcați în picioare; peste tot se aud gemete de agonie.

Aceasta a fost scena sălbatică, crudă, a asasinatului și a urmărilor lui, sau mai curînd o vagă idee despre ceea ce s-a întimplat în noaptea aceea, în sala de teatru...”

„Universitatea Jagellonă” — șase secole de viață

— corespondență specială din R. P. Polonă —

Cracovia, unul dintre cele mai vechi orașe ale Poloniei, fost cîndva capitala statului polonez, adăpostește între zidurile sale, alături de alte monumente istorice, una din cele mai vechi universități din Europa: Universitatea Jagellonă, înființată în anul 1364 de Cazimir cel Mare.

De fapt, clădirea în care a funcționat atunci vestita „Academie Cracoviană”, cum i se spunea, nu mai există. S-a păstrat însă pînă astăzi Collegium Majus — ridicat după 1400 de către Wladislaw Jagello (de unde își trage și numele).

Construit în cel mai pur stil gotic, cu bolțile, arcadele și galeriile specifice, „Collegium Majus” mai are și azi în sălile sale aparatele și instrumentele astronomice ale tim-

pului de care poate să se servit și marele astronom Nicolai Copernic, care și-a făcut studiile la această universitate.

S-au mai adăugat apoi și alte clădiri: „Collegium Juridicum” „Collegium Novum”, în care funcționează în prezent universitatea.

În cei 600 de ani de existență, Universitatea Jagellonă a jucat un rol însemnat în viața culturală și științifică a Poloniei.

În anii ocupației hitleriste, universitatea a fost închisă, multe materiale și colecții științifice fiind distruse. După eliberare, universitatea și-a deschis din nou porțile, suflul de viață nouă a pătruns și aci.

În toamna aceasta, o dată cu începerea anului universitar, au început manifestările legate de aniversarea a 600 de ani de la înființarea Universității Jagellone. Numeroase

Intrarea în „Collegium Majus”.

festivități se vor desfășura timp de un an de zile în cadrul mileniului statului polonez. În acest răstimp vor avea loc o serie de manifestări: sesiuni științifice, simpozioane, congrese, la care vor participa și oameni de știință de peste hotare.

De asemenea, sînt în pregătire numeroase lucrări privind istoricul universității, monografiile despre Cazimir cel Mare, despre Biblioteca Jagellonă, despre Copernic etc.

Gh. GHEORGHÎȚĂ

Un turist nostalgic

Prezența în capitala Franței a unui anumit turist vest-german a atras recent atenția parizienilor. Este vorba de fostul general von Choltitz, comandantul militar al Parisului în timpul ocupației hitleriste. Unele ziare, ca „France Soir”, de pildă, l-au prezen-

tat pe von Choltitz ca un iubitor al Parisului care a venit să revadă cu nostalgie locurile legate de prezența sa aici în zilele războiului. Ziarul reproduce și o imagine înfățișîndu-l pe von Choltitz în fața micului birou din gara Montparnasse unde, la 23 August 1944, generalul hitlerist a fost silit să semneze actul de capitulare. Alte publicații condamnă însă prezența unor personalități franceze alături de inamicul de ieri.

Cum dispar unele ziare

„În ultimul timp s-au constatat cazuri repetate de fuzionări de ziare în orașele de provincie (din Anglia), oglindind tendința stabilirii dominației unui anumit monopol de presă într-un oraș sau altul. Astfel, după preluarea de către concernul «Thomson» a cotidianului de seară «Edinburgh Evening News», care aparținea concernului «United Newspapers», cotidienele «Sheffield Telegraph» și «Star» au fost cumpărate de concernul «United Newspapers» de la concernul «Thomson». În urma acestui schimb, «United Newspapers» va deține monopolul presei la Sheffield, în timp ce «Thomson» va avea monopolul la Edinburgh.

Marele concern «Thomson Scottish Associates», ale cărui acțiuni aparțin în proporție de 80 la sută familiei magnatului presei Roy Thomson, controlează publicațiile «Scotsman», «Weekly Scotsman», «Evening Dispatch» în afară de emisiunile televiziunii locale.

La Leicester au fuzionat cotidienele «Mail» și «Merkury», iar la Yorkshire s-a anunțat fuzionarea celor două ziare «Yorkshire Evening News» și «Yorkshire Evening Post».

În ultimele câteva luni în presa din orașele de provincie s-au constatat și alte fenomene similare. În septembrie, ziarul de dimineață din Belfast, «Northern Whig», și-a închis porțile. În iulie, «Manchester Evening News» și «Manchester Chronicle» au fuzionat. În aceeași lună cele două ziare de seară din Nottingham au fuzionat; același lucru s-a întâmplat cu cele două ziare de seară din Birmingham, «Birmingham Evening Dispatch» și «Mail».

Astfel, în afară de Londra, singurul oraș britanic în care mai apar două ziare de seară este Glasgow.

Motivele acestei tendințe îngrijorătoare au fost analizate de Comisia națională pentru presă, care a stabilit că cheltuielile legate de concurența dintre două ziare sînt uriașe și cu greu pot fi acoperite de ziarul mai slab. Rezultatul este — întocmai cum s-a întâmplat în Statele Unite — că o serie de orașe sînt dominate de un singur concern de presă, care are un cuvînt greu de spus și în problemele locale.

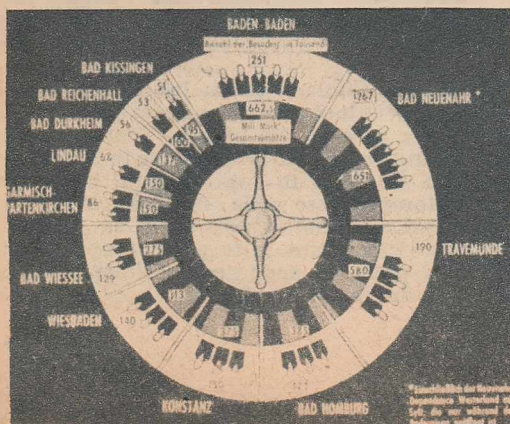
„Guardian”-Manchester

În concurență cu Monte-Carlo

În ultimul an, la mesele de ruletă și bacara din cele douăsprezece cazinouri vest-germane s-au jucat sume în valoare de 4 miliarde mărci.

Comentînd faptul acesta care a făcut ca veniturile acționarilor respectivi să se dubleze față de cele din 1953, revista „Der Spiegel” scrie că, deși „statului i-au fost plătite sub formă de impozite 77,5 milioane mărci, totuși anul trecut proprietarii cazinourilor au realizat un venit net de 15,5 milioane mărci. Pe lista cazinourilor de renume din Europa, patru din cele mai mari cazinouri vest-germane se situează printre primele zece...”

Schema pe care o reproducem reprezintă numărul jucătorilor care au frecventat cele douăsprezece cazinouri vest-germane și sumele depuse la fiecare din ele, în ultimul an. Cifrele din cercul exterior indică (în mii) numărul jucătorilor; cele din cercul interior arată (în milioane de mărci) sumele depuse de jucători în fiecare cazinou.

Misterul din ghețari

Ghețurile Groenlandei au păstrat în adîncurile lor, timp de cîțiva ani, o taină cu privire la care nu demult unul din reporterii ziarului suedez „Dagens Nyheter” a publicat un articol din care reproducem cele de mai jos:

„Am zburat aproape două ore deasupra gheții eterne a Groenlandei...Iată-ne ajunși la țintă! Siluete infolite salută sosirea noastră, iar noi ne depărtăm de «aerodrom» spre deschizătura înzăpezită a tunelului care este poarta principală a orașului atomic.

Coborîm la douăzeci de metri sub gheață și ne trezim aproape în centrul așezării cu numeroase străzi, patruzeci de case, cinematograful, spital, laborator, bibliotecă, restaurant, spălătorie, ateliere, post de radio. Aici locuiesc două sute de oameni — cercetători, tehnicieni și militari americani. Inima orașului o constituie reactorul atomic care poate să producă mult mai multă căldură și curent electric decît este necesar în prezent. Construcția stațiunii de cercetări a început aproximativ acum trei ani...

Camp Century («Tabăra secolului») este populat sută la sută de bărbați. Fiecare dintre ei rămîne în orașul din tunel aproximativ 4-6 luni. Fiecare este ocupat de o muncă grea, ziua de muncă poate să dureze pînă la 12 ore și oamenii de aici nu sînt totdeauna liberi duminică. Viața celor de la Camp nu este lipsită de confort... Locuitorii orașului atomic trăiesc însă în atmosfera unui anumit risc. De aceea ei beau mai mult alcool ca de obicei, fumează mai mult, se ceartă mai des și se irită unul pe celălalt...”

„Unul dintre cele mai importante rezultate ale experienței din Camp Century poate fi exprimat destul de simplu: în primul rînd, experiența se face pentru a se demonstra că civilizația poate exista sub gheață și oameni obișnuiți pot trăi în condițiile neobișnuite de grele pe care le creează aici natura extrem de neospitalieră. În al doilea rînd: Camp Century ar fi un adăpost în condițiile exploziei bombelor nucleare. Plafonul gros de gheață va proteja probabil tot ceea ce se găsește în el”.

În legătură cu aceste relatări, mulți comentatori străini consideră că cercetările ce se efectuează aici — departe de a sluji știința — prezintă de fapt interes numai din punct de vedere militar.

Grăniceri în alb

La Tașkent, importantă poartă aeriană spre sud a Uniunii Sovietice, călătorul străin care sosește cu avionul află că termometrul constituie mijlocul cel mai important pentru a descoperi pasagerii clandestini care nu figurează în listele de bord, care nu au pașaport și sînt cu totul indezirabili: ciuma, variola și holera...

În acest fel, într-un reportaj ilustrat revista „Freie Welt” ne face cunoscute unele aspecte din activitatea pe care o desfășoară „grănicerii în halate albe” pentru zădărnicierea pătrunderii acestor teribile flageluri.

Servicii antiepidemice ca cel de la aeroportul din Tașkent, unde fiecărui pasager i

se pune termometrul, unde fiecare trebuie să prezinte un certificat de vaccinare, există pe 13 aeroporturi, în 40 de porturi maritime și în 36 de puncte de frontieră terestră ale Uniunii Sovietice.

Și dacă în pofida tuturor măsurilor de precauție boala pătrunde prin barierele serviciului sanitar de frontieră? În ultimele decenii în Uniunea Sovietică s-a înregistrat doar un singur caz. Acum cîțiva ani, la Moscova, s-a semnalat un caz de variolă într-o formă latentă. Întregul serviciu de combatere a epidemiilor din țară a fost pus în stare de alarmă pentru a împiedica extinderea bolii. N-a trecut nici o săptămînă și toate persoanele care au venit, direct sau indirect, în contact cu bolnavul

— numărul lor s-a ridicat la 1.200 — au fost depistate și izolate. În decurs de șase zile toți locuitorii metropolei și din împrejurimi — peste 7.000.000 — au fost vaccinați. Mai rapid decît acționează pompierii... spuneau atunci moscoviții.

Vînt de revoltă la Madrid în lumea fotbalului

Sub acest titlu ziarul francez „Le Monde” publică un articol al corespondentului său din Madrid — José Antonio Novais — în care se analizează unele aspecte ale gravelor frămîntări din lumea fotbalului spaniol.

„Fotbalul spaniol este un paradox — se arată în articol. Sportul cel mai popular din Spania — mai popular chiar decît luptele cu taurii — este un sport minor... Spectacolul cel mai iubit este un comerț falimentar: cluburile profesioniste sînt aproape toată deficitare, cu toate că, datorită «Quinielii» (pronosportul spaniol — n.r.), se produc beneficii uriașe, de care nu profită însă cluburile”.

Și iată și un exemplu al grelei situații financiare a cluburilor. E vorba chiar de „Real Madrid”, cea mai bogată echipă spaniolă.

„Real Madrid” a trebuit să acopere în 1963 un deficit de 20 milioane pesetas. El l-a acoperit parțial prin vînzarea (chiar acesta este cuvîntul folosit de ziaristul spaniol), contra sumei de 15 milioane pesetas, a marelui jucător Del Sol.

În ce privește conflictul dintre cluburi și federație, se remarcă poziția celebrului Santiago Bernabeu, președintele lui „Real Madrid”, care este un susținător fervent al profesionismului și un dușman feroce al amatorismului, neaducător de venituri. El amenință mereu cu ieșirea din cadrul federației.

„Să suprimăm sporturile amatoare, care sînt deficitare” — cere Bernabeu. Și tot din cele spuse de președintele lui „Real Madrid” mai cităm: „Fotbalul spaniol este asasinat”, precum și: „Sau ni se dă nouă, cluburilor, ce ni se cuvine (Bernabeu se referă la cota-parte din «Quiniela» ce ar trebui să revină cluburilor), sau nu mai organizăm competiții”.

În încheiere, autorul articolului își pune întrebarea: „Celelalte cluburi din Spania vor urma oare exemplul lui «Real»?” Apoi tot el conchide: „revolta crește. Echipa «Cadix», reprezentînd cluburile din categoria secundă, părăsește și ea federația”.

HRANIREA COPILULUI (II)

Hrana copilului trebuie să intrinsece elemente calitative nu numai în ce privește compoziția ei, ci și în ce privește varietatea și aspectul. De pildă, nu vom da copilului supă mai mult de o dată pe zi, la prinz. De asemenea, nu e bine să-i dăm același fel de mâncare mai multe zile la rând.

Masa să fie curată și frumos aranjată, iar hrana, plăcută la vedere și gustoasă. Acestea sînt elementele care excită pofta de mâncare și contribuie la o digestie mai bună.

Copilul, prin dinamismul lui, nu admite pauze între felurile de mâncare. Vom avea deci grijă ca schimbarea felurilor de mâncare să se facă repede. Dar în același timp trebuie să educăm copilul, învățîndu-l să mănînce încet și să mestece bine alimentele.

Programul de masă trebuie respectat cu strictețe. Reflexele condiționate care se creează duc la o perio-

dicitate în motilitatea mușchilor stomacului și a secreției sucurilor digestive. De aceea vom avea grijă să hrănim copilul zilnic la aceleași ore. Aceasta face ca senzația de foame și pofta de mâncare să se ivească atunci cînd se apropie ora de masă.

Este contraindicat să li se dea copiilor dulciuri înainte de masă. Acest fapt duce la o inhibare a poftei de mâncare. De altfel abuzul de dulciuri este dăunător și prin faptul că îndeamnă pe copil să devină năzuros la celelalte alimente. Copilul va fi învățat să mănînce tot ceea ce se mănîncă în familie.

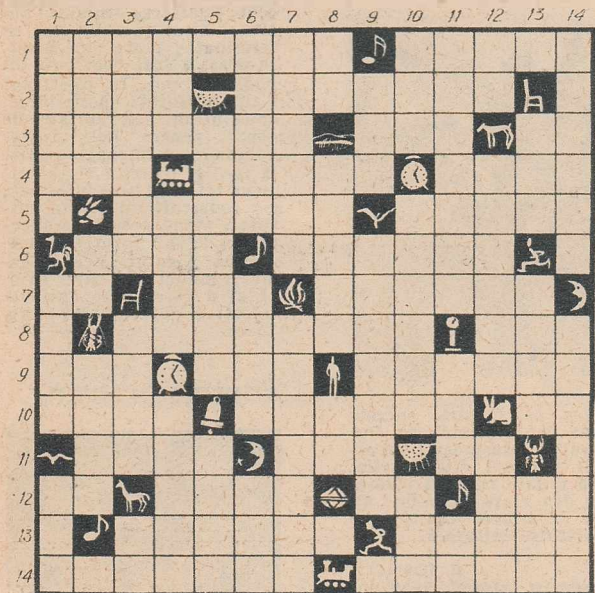
O grijă deosebită trebuie pusă de asemenea în educarea igienei alimentației. Vom obișnui copilul să nu consume alimente cu aspect sau miros suspect. Importante sînt și datele psihice ale copilului în timpul mesei. O spaimă, o supărare, certurile și discuțiile neplăcute în timpul mesei, observațiile

aspre înainte de masă sînt condiții care inhibă pofta de mâncare prin oprirea bruscă a secreției sucurilor digestive.

Tacturile trebuie să fie de dimensiuni mici. Ceașca sau farfuria să nu fie umplute prea mult. Iar pîinea să fie tăiată în bucăți mici. Va fi astfel mai ușor să-l învățăm să mînuiască îngrijit taciturile, să nu dea prea multă mâncare deodată în gură, să nu murdărească fața de masă. Un lucru foarte important este să obișnuim copilul să nu se așeze la masă înainte de a se fi spălat pe mîini cu apă și săpun. El va avea la masă totdeauna același loc pe care nu trebuie să-l părăsească înainte de a fi terminat masa.

Iată deci o serie de măsuri pe care părinții au datoria să le ia din timp. Acestea îi asigură copilului o alimentare completă și igienică și posibilități de a se dezvolta normal și sănătos.

Dr. Silviu GHEREA

INCROCISATE N FUGĂ

ORIZONTAL: 1) A fugi printre degete — Iute din fire. 2) Fuga calului între pas și galop — Ca după o fugă... rușinoasă (atenție la proverb). 3) Pe fugă (dim.) — Intins — Staniu. 4) A împreuna — Pentru fuga prin văzduh — Părinte. 5) Dau fuga — Antrax. 6) Aliantă — Sprintene... la minte. 7) Negăție — Oraș în Somalia — Indoieli. 8) Grabă mare — Păsări răpitoare. 9) Cîntecul greierului — Fuge pe hipodrom — Se comite uneori din grabă! 10) Acompaniament — Fuge repede, că are picioare lungi! — Ape! 11) Se zice că fuge chiar dacă o ia înainte numai cu un minut pe oră — Dumneața — Teze! 12) Luni! — E fugărită de soare într-o poveste, fără a fi prinsă — Pe cerul anticului Egipt — Dă... cu fugiții! 13) Soră cu... fuga! — Trecere în fugă pe undeva. 14) Neatenție — Fuge de lume.

VERTICAL: 1) Zburătoare care nu zboară, dar fuge foarte repede — Genial maestru... al fugii — Meruș pus pe fugă. 2) Alergător pe... paralele! — Notă muzicală — Merge pe zece picioare

(pl.). 3) Iuți — Din grâu — „Perna“ fugarului. 4) Localitate în Olanda — Se ia la întrecere cu iepurii — Fuga calului. 5) Hrana pentru iugarul lui Făt-Frumos — Verbul cornului de vînătoare. 6) N-au greutăți mari — Piatră semiprețioasă — Dromader. 7) Distanțați — Ocolite. 8) Măsură de timp — Locul fugilor cronometrate — Net! 9) Fugi de aici! — Aleargă înaintea trăsuri. 10) Fire — A porni în viteză — Dispune. 11) Bucată de pămînt (pl.) — Te-ajută să colinzi toată țara — Fugar... dobrogean. 12) Curse! — A fugi — Tiran. 13) Nu... fuge — Din nou — Fir. 14) Pun vînatul pe fugă în calea vînatărilor — Campion la alergări (dim.)!

Dezlegarea jocului „POFTĂ BUNĂ“, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Fuge — Sănătos. 2) Ori — Vase — Ape. 3) Cîrnit — Mulți. 4) Tăut — Minia. 5) G — Flămînde — O. 6) Ace — Mincinos. 7) Ru — Pîscate — A. 8) Finanțată — At. 9) Balauri — Cru. 10) Basm — Il — Ilar. 11) Er — Em — Mese — A. 12) Ren — Aliment. 13) E — Iute — Uriș.

POVEȘTEA VORBEI

SENSURI CARE SE RESTRÎNG

Comparînd sensurile vechi, originare, cu sensurile actuale ale cuvintelor, constatăm adesea că s-au produs schimbări numeroase și foarte variate. Una din categoriile cele mai generale de modificare a înțelesurilor e cuprinsă sub denumirea de „restrîngere a sensului“: un cuvînt se aplică odinioară unui număr mai mare de obiecte decît astăzi. De pildă, *nutreț* înseamnă în limba romînă hrană pentru vite, dar în latinește *nutricium* (din care provine *nutreț* al nostru) denumea orice fel de hrană (și pentru oameni). Sau încă un exemplu din limba strămoșilor noștri: în latinește *vindicare* însemna „a scăpa, a elibera“; descendentul său romnesc *vindecare* și-a limitat accepțiunea la „a scăpa de o boală“.

Restrîngerea de sens s-a manifestat nu numai în ce privește cuvintele din limba de proveniență, ci uneori și în ce privește același cuvînt, luat în două epoci diferite din istoria limbii romine. Astfel, *varză* avea acum trei secole înțelesul mai general, mai larg, de „verdeață, plante înverzite“, cum ne arată propoziția „și rodi pămîntul iarbă, varză și pomi roditori“ (din „Palia de la Orăștie“). Sensul acesta n-are de ce să ne mire dacă ținem seama de originea termenului: în latinește *viridia* însemna același lucru și făcea parte din familia lui *viridis*, care a dat în rominește *verde*. Dacă înțirirea dintre *viridis* și *viridia* era clară pentru orice roman, nu putem spune același lucru despre *varză* și *verde*, între care noi nu mai simțim legătura.

Sorin STATI

— ...și vă a-trag atenția ul-tima oară: nu mai jucați în vi-teză! Ce naiba, eu n-am vîrsta voastră!...

Rik AUERBACH

După cum s-a anunțat, celebra statuie „Venus din Milo“ va fi trimisă la Tokio pentru perioada Jocurilor Olimpice.

Fără cuvinte.

A. ANDRONIC

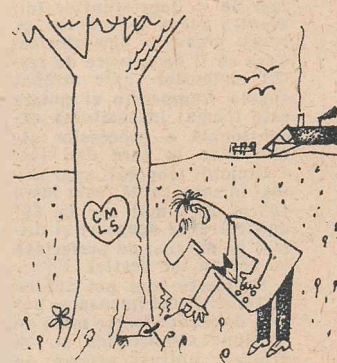
Fără cuvinte.

„LUDAS MATYI“

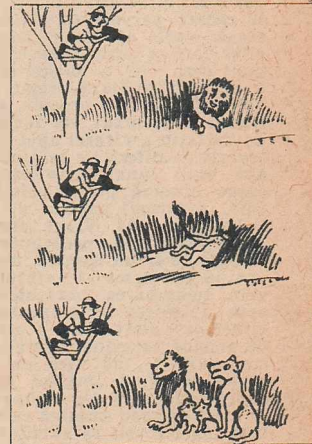
— Nici capra sălbatică nu ajunge pînă unde ne căjărăm noi...

„VOKRUG SVETA“

Dezamăgît în dragoste.

„POURQUOI PAS“

Fără cuvinte.

„ILLUSTRATED WEEKLY OF INDIA“

Ne exprimăm mulțumirea pentru felul în care „Flacăra” a prezentat în anul 1963 câteva din copertele ei. Este vorba de acele coperte care au redat portretele unor oameni de știință sau de litere ai țării noastre, cu care ne mândrim.

Dorim, dacă e posibil, să ne mai oferiți și în viitor asemenea coperte.

Ion GHEORGHE, Ispas FRÎNCU, George NEMȚEANU, St. BELȚA, Gh. SOFRON
Complexul studențesc, bloc E 2 — Iași

LEONARDO DA VINCI, OM DE ȘTIINȚĂ

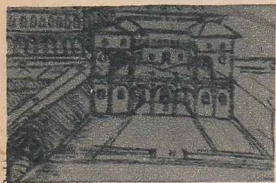
„Aș dori să cunosc cîte ceva din opera științifică a marelui pictor Leonardo da Vinci”.

C. PETRUȚ, Iași

Răspunde conf. SIMONA POPP, de la Facultatea de matematică-mecanică, Universitatea București.

Leonardo da Vinci (1452-1519), cunoscut îndeosebi ca un strălucit artist al Renașterii, a fost totodată un savant multilateral.

Manuscrisele sale cuprind nenumărate însemnări, schițe, note, observații și studii referitoare la toate cunoștin-

Un oraș model proiectat de Leonardo da Vinci (detaliu).

țele umane din vremea sa. Acest material imens era destinat să fie sistematizat și definitivat de către Leonardo, care dorea să-l publice într-o lucrare vastă de 120 de volume, sub titlul „Despre lucrurile naturale”. El nu a reușit însă să-l publice această operă la care a lucrat, cu multă pasiune, întreaga sa viață.

Savantul afirmă cu tărie că descifrarea tainelor naturii trebuie să se bazeze pe instrumentul matematic, spunând că „nici o cercetare umană nu se poate denumi știință adevărată dacă nu trece prin demonstrația matematică”. De asemenea, el preconizează, pentru prima dată, importanța metodei experimentale în știință.

Leonardo da Vinci excellează în mecanica aplicată, dar se ocupă și de principiile fundamentale ale staticii și dinamicii solidelor și lichidelor. Astfel, el enunță principiul inerției, formulează teorema poligonului de susținere referitoare la echilibrul unui corp sprijinit pe un plan, reia teoria plîngărilor a lui Arhimede, se ocupă, pentru prima dată, de legile frecării și de unele probleme de rezistența materialelor. Savantul încearcă să dea o definiție forței, să elaboreze teoria asupra virtuților care se nasc în spatele unui corp care se mișcă într-un fluid, studiază formarea valurilor mării, precum și fluxul și refluxul, dă legea de variație a vitezei apei în funcție de diferitele secțiuni ale unui canal prin care curge, observă, pentru prima oară, meniscul capilar etc.

Leonardo da Vinci are, în același timp, preocupări intense de aerodinamică, devenind precursor al aviației prin imaginarea parasutei, prin aplicarea principiului elicei propulsive la un gen de mașină asemănătoare elicopterului și, mai ales, prin realizarea unei „mașini de zburat” de care s-a ocupat un sfert de veac (mașină care însă nu a reușit să se ridice de la suprafața pământului, lucru firesc în stadiul de dezvoltare a științei și tehnicii din acea vreme).

În alte domenii ale științei Leonardo da Vinci aduce de asemenea contribuții de seamă. Astfel, el are intuiția importanței fosilelor, își dă seama de transformările pe care le-a suferit pământul în trecut, devenind astfel precursor al geologiei. El este și un precursor al anatomiei comparate. Pe baza disecțiilor pe care le execută pe cadavre umane sau pe animale, el face desene foarte precise ale diferitelor organe, mușchi, oase etc. și descoperă modul în care se efectuează circulația sîngelui în organism. Leonardo da Vinci face observații interesante și elaborează unele teorii în astronomie, optică, acustică și botanică.

Desigur, nu toate rezultatele pe care le-a obținut Leonardo au fost corecte, dar opera lui științifică înmensează a depășit cu secole epoca în care a trăit.

URAGANELE ȘI DENUMIREA LOR

„Citesc adeseori prin ziare despre uraganele care bîntuiesc prin diferite colțuri ale lumii și care au fost denumite Carola, Shirley, Nancy, Pamela, Flora etc. Cred că pe mulți i-ar interesa care sînt caracteristicile și de unde provine numele lor”.

I. DONEN
str. Greaca nr. 20 A, București

Răspunde I. GH. DIACONESCU, candidat în științe fizico-matematice, șeful secției fizica atmosferei din Institutul meteorologic.

Approape de sfîrșitul anului trecut, nu mai puțin de opt uragane, adică de două ori mai multe decît frecvența lor medie de apariție, au bîntuit, la scurte intervale, Marea Caralbilor și insulele vecine, provocînd moartea a mii de oameni și aducînd pagube imense în Puerto Rico, Haiti, Bahamas, Cuba etc. „Sezonul” lor s-a încheiat cu unul din cele mai tragice bilanțuri cunoscute în istoria acestor calamități.

Ciclonii tropicali — formații atmosferice în care vîntul atinge tîria uraganului — fac parte din vasta familie a depresunilor (cicloni), adică a zonelor de joasă presiune atmosferică. Ceea ce îi deosebește de restul ciclunilor care străbat zonele temperate și polare este tocmai intensitatea excepțională a proceselor atmosferice la care dau loc.

Ciclonii tropicali apar numai în zona caldă (cam între 10° și 20°, mai rar la 30° depărtare de ecuator) și numai pe oceane, de preferință în partea lor vestică.

În aceste zone pot apărea virtuți de aer imense, se pot crea diferențe foarte mari de presiune atmosferică și, ca urmare, vînturi extrem de puternice. Caracterul distrugător al ciclunilor tropicali derivă tocmai din excepționala putere a vîntului (150-200 km/oră și chiar mai mult), ca și din ploile abundente, care provoacă inundații catastrofale.

În diversele părți ale globului unde apar ciclunii tropicali ei poartă diverse nume: uragane (în America Centrală), cicloni (în Oceanul Indian), talfunuri (în vestul Pacificului).

Încă din secolul trecut ciclunii tropicali au început a fi individualizați, dîndu-li-se cîte un nume propriu. În ziua de 26 Iulie 1825 un puternic uragan a distrus insula Puerto Rico. El a rămas în amintirea băștinășilor după numele sărbătorii religioase din acea zi: Santa Ana. Și alte uragane au fost denumite în același fel: Santa Elena, San Felipe etc.

S-a întîmplat însă ca fenomenul natural să se repete în aceeași zi, peste mai mulți ani. Atunci el a primit, după caz, numele San Felipe I (13 septembrie 1876), San Felipe II (13 septembrie 1928).

Alte uragane au fost botezate după corăbiile scufundate. Numele feminine au fost totuși preferate: Carla, Debbie, Alma, Esther etc. Ciclunul din urmă — în treacăt fie spus — este primul care a fost cercetat cu ajutorul sateliților artificiali. Evident, individualizarea ciclunilor tropicali este utilă pentru a ușura urmărirea și studierea lor.

de asemenea o curte domnească și s-au construit mai multe biserici, dintre care două s-au păstrat pînă astăzi.

În 1388 Petru I Mușat mută capitala de la Siret la Suceava, după care Siretul decade. El devine reședință a mamei lui Petru I Mușat, iar în 1421 Alexandru cel Bun dăruiește Siretul cu satele din jur soției sale, Rîmgaiila. Orașul Siret a rămas apoi, de-a lungul a sute de ani, la un rol cu totul neînsemnat: era unul dintre multele orașe ale Moldovei în care nu se întîmpla nimic. Siretul trăia din amintirea unei glorii trecute. Sub regimul democrat-popular, Siretul s-a trezit la o viață nouă. Orașul a fost racordat la sistemul energetic național; pe arterele principale s-a introdus iluminatul fluorescent; asfaltarea drumului național Siret-Suceava este pe terminate; peste rîul Siret, în oraș, a fost construit un pod de beton. În acești ani s-au înființat: policlinica, spitalul unificat, spitalul de copii (pentru bolii neuro-psihice); s-a amenajat o școală medie pentru 1.200 elevi, cu un internat bine înzestrat; s-a construit un cîmin cultural, avînd o sală de spectacole cu 360 locuri; se construiesc locuințe pentru oamenii muncii. La Siret există și o gospodărie agricolă colectivă puternică, înfloritoare.

LA CLUBUL MINERILOR DIN PETRILA

Clubul minerilor din Petrita desfășoară o vie activitate. Aici se organizează zilnic simpoziioane, conferințe, schimburi de experiență, șezători literare, interesante programe cultural-artistice. În cadrul clubului activează, de asemenea, o brigadă artistică de agitație și o echipă de teatru. De un meritat

succes se bucură opereta „Vînt de libertate” de Du-naevski, interpretată de artiștii amatori din Petrita. Vă trimitem alături o imagine din viața clubului: un grup de miniери veniți la o consfățuire culturală.

D. IONAȘCU
activist cultural, Petroșani

SIRETUL A FOST CAPITALA MOLDOVEI

Vedere generală a orașului Siret.

„Aș dori să aflu cîteva date din trecutul orașului Siret”.

V. IOAN, Caransebeș

Răspunde prof. GRIGORE FOIT, muzeograf principal la Muzeul regional din Suceava.

Siretul este una dintre cele mai vechi așezări orășenești din Moldova. Originea acestei localități se pierde în negura vremurilor.

Despre Siret se menționează pentru prima dată în anul 1339 în portulanul lui A. Dulcert în care este marcat drumul comercial ce trecea prin Moldova, legînd Liouvl cu Marea Neagră. Pe acest drum erau marcate Bala și Siretul, dovedind existența acestor așezări ca centre

orășenești încă înainte de 1339.

Între 1365 și 1388 Siretul a fost capitală a Moldovei. În aceste împrejurări, meșteșugurile au luat aici o mare dezvoltare. La Siret a existat un puternic centru de prelucrare a pieilor și de curelărie. Fără îndoială că nu au lipsit constructorii, producătorii de bunuri de consum de tot felul: îmbrăcăminte, încălțăminte etc.

În timp ce era capitală a țării, Siretul s-a dezvoltat foarte repede. Pe dealurile care poartă azi numele de „Ruina” și „Sasca” s-au ridicat cetăți de către volvezii moldoveni și nu de cavalerii teutoni, așa cum s-a afirmat în trecut. În Siret a existat

CONCURS ÎN MUNȚI

Concursurile de orientare turistică au intrat în tradiția sfîrșitului de săptămînă. Iată o imagine de la un asemenea concurs desfășurat recent la Predeal pe un traseu variat și cu numeroase dificultăți între cabanele Pîrlul Rece și Clăbucet.

D. IONESCU, București

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: Alex. Popescu, elev, Craiova, prelungirea Filipescu nr. 9; literatură, sport, ilustrate; Ion Chircă, inginer, Craiova, str. arhitect Mincu nr. 5; ilustrate; Florea Schiopu, termotehnician, Reșița, blocul „23 August” ap. 3/33; teme diverse; Aurica Beșliu, muncitoare, Vulcan, bloc D. 55, sc. VII, ap. 4, reg. Hunedoara; ilustrate; Victor Clirtea, miner, Vulcan, cîminul 3, camera 11, reg. Hunedoara; teme diverse; Octavian Munțeanu, ospătar, Bicăz

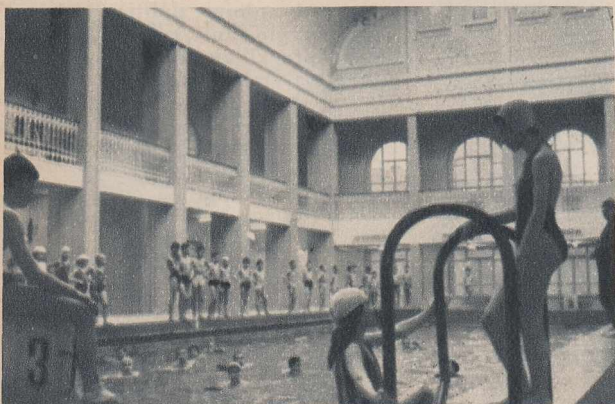
cu cititorii

(Doden), bloc 5, ap. 20, rn. Piatra Neamț; ilustrate; Rodica-Luciana Tudor, Pitești, bd. R.P.R. nr. 150: ilustrate; Mia Stan și Veturia Nicolau, eleva la Școala tehnică sanitară, Buzău: ilustrate; Belu Căllnoala, muncitor, Craiova, calea Unirii nr. 136, bloc 3, scara B, et. 2, ap. 10: construcții; Elena Cosor, elevă, Cernavodă, str. D. Bolintineanu nr. 6: ilustrate; Lazăr Dolna, elevă, Deva, str. Decebal nr. 2 A: ilustrate; Matwora Marek, elevă, Dzialszyce, ul. Krakowska 75, pow. Kazimierz, R.P. Polonă: teme diverse; Cezary Lewicki, Ostraszewo, pow. Nowy Dworek, R.P. Polonă: muzică, cinema, ilus-

trate; Elisabeta Klameka, Poznań, ul. Mylna 3 m 5, R.P. Polonă: filatelle, ilustrate; Marghit Göhler, Dippoldswalde, Nikolaistrasse 9, R.D. Germană: teme diverse; Mariana Vasilescu, contabilă, Ploiești, str. Cringasii nr. 3: teme diverse; Romeo Filip, sudor, Hunedoara, str. Republicii, bloc 2, sc. D, ap. 49: ilustrate; Stela Prihor, elevă, Bocșa, str. Horea nr. 4, rn. Reșița: ilustrate.

Instăptăm pe cititorii care ne trimit adresele spre publicare în această rubrică, că din cauza numărului mare de cereri numele lor vor apărea în ordinea sosirii scrisorilor la redacție.

DE LA CORESPONDENȚI

Iarna la bazinul de înot din Galați. (Paul Popa)

Un Gulliver al zăpezilor? Nu! Un efect al unghiului ales de fotograf! (Romulus Dișteanu, București)

CITITORII DESPRE „FLACĂRA”

Vă scrie o bibliotecară. Revista „Flacăra” m-a ajutat să colecționez ilustrate cu ajutorul cărora am alcătuit o hartă, înfățișând vederi pitorești și realizări din fiecare colț al țării. Această colecție sub formă de panou stă la dispoziția locuitorilor din comuna mea și îi interesează în mod deosebit. De aceea vă aduc mulțumiri atît din partea mea, cît și din partea lor.

Febronia COSTACHE
bibliotecară, com. Ponor,
rn. Aiud, reg. Cluj

În nr. 27/1963 „Flacăra” a publicat reportajul „Au dreptate plopii” pe care noi, locuitorii din Sînnicolaul Mare, l-am citit cu multă satisfacție, găsind în acest articol un nou îmbold în acțiunile noastre gospodărești. Dorința concetățenilor mei este ca Sînnicolaul Mare să se situeze și în viitor printre orașele fruntașe sub raportul gospodăririi și al înfrumusețării urbanistice.

Nicolae FOALE
președintele comitetului executiv al Sfatului popular ordănesc Sînnicolaul Mare,
reg. Banat

PENTRU TENUL DUMNEA VOASTRĂ

1

LOȚIUNEA
TONICĂ
ASTRINGENTĂ
„FLORA”

2

CREMA
„FLORA”

PUDRA
CREMA
„FLORA”

3

În ziua în care la Royal Acă din Londra publicul putea mire tablourile celebre Goya reunite acolo din muzee ale lumii, numai pași, la Galeria St. Gior tetul pentru amnistie inaugura o expoziție a spaniol Augustin Ibarrol chea.

Arestat în vara anului 19 o expoziție dedicată ac greviste ale minerilor sp. Ibarrola a fost condamnat la no... ani de temniță. În celula sa din închisoarea Burgos, unde este deținut, el continuă să slujească lupta poporului spaniol, căreia și-a dedicat arta.

Cu mare greutate el a reușit să trimită de după zăbrele un număr de patruzeci de desene care sînt expuse în prezent la Londra. Cerindu-i-se consimțămîntul pentru organizarea acestei expoziții și atrăgîndu-i-se atenția asupra riscurilor pe care și le asumă, Ibarrola a declarat că nici un pericol nu este prea mare „pentru a atrage atenția lumii asupra opresiunii din Spania”. Și cele patruzeci de desene expuse la Londra, înfățișînd viața de închisoare, violența atmosfera de lagăr de concentrație care domnește peste Spania sub regimul franchist, constituie o cîntec tremurătoare mărturie asupra unei realități menite să stîrnească protestul opiniei publice mondiale.

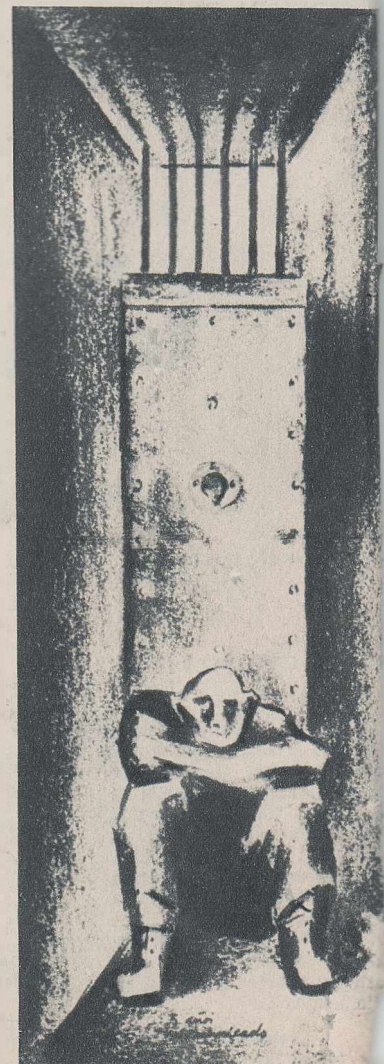
Giorgio Fanti, corespondentul Londra al ziarului „Paese Sera” care a vizitat expoziția lui Ibarrola, scrie: „Desenele lui trece văzute imediat după ce ai vizitat expoziția Goya: Spania lui Ibarrola este ca și cea a lui Goya: istoria Spaniei s-a oprit în loc 150 de ani”...

„Deținuți politici”.

„La o rază de soare”.

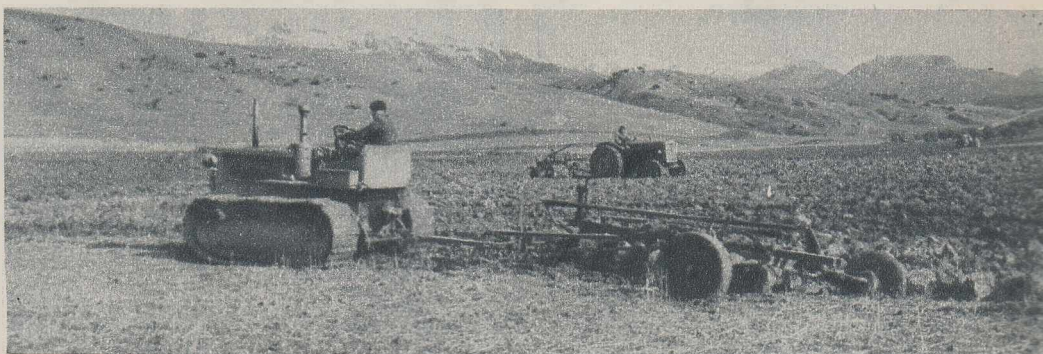
Mărturia pictorului Ibarrola

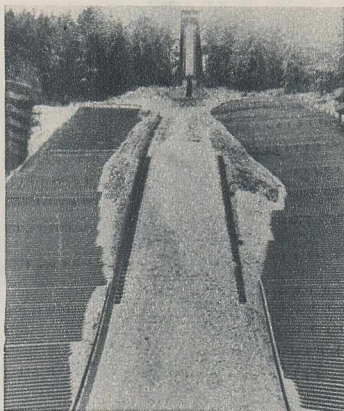
„Cinci ani de detenție într-o celula izolată”.

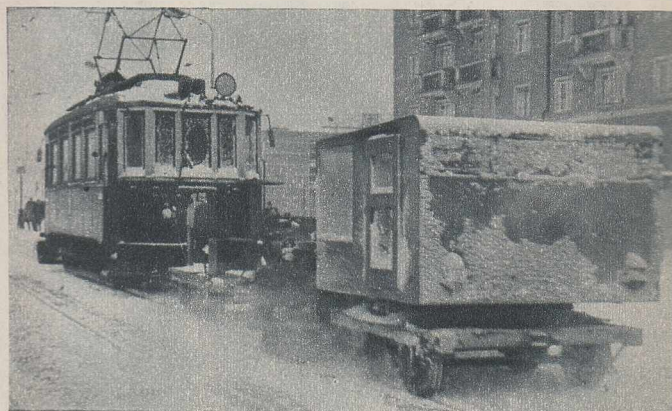
În urma protocolului încheiat între un reprezentant al guvernului R.D. Germane și un împuternicit al Senatului vest-berlinez, numeroși locuitori ai Berlinului occidental și-au putut vizita rudele din capitala R.D. Germane în aceste zile. În fotografie: la punctul de trecere de la Oberbaumbrücke.

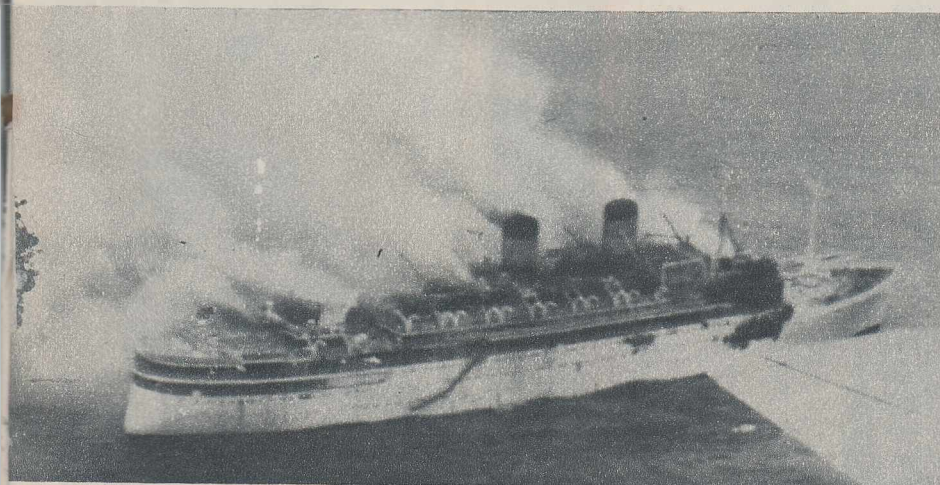
Țarani algerieni au pornit campania de însămânțări pe ogoarele care pînă nu demult au aparținut colonialiștilor.

Pregătirile în vederea deschiderii Olimpiadei de iarnă de la Innsbruck (Austria) sînt pe terminate. Fotografia înfățișează trambulina centrală de la Bergisel.

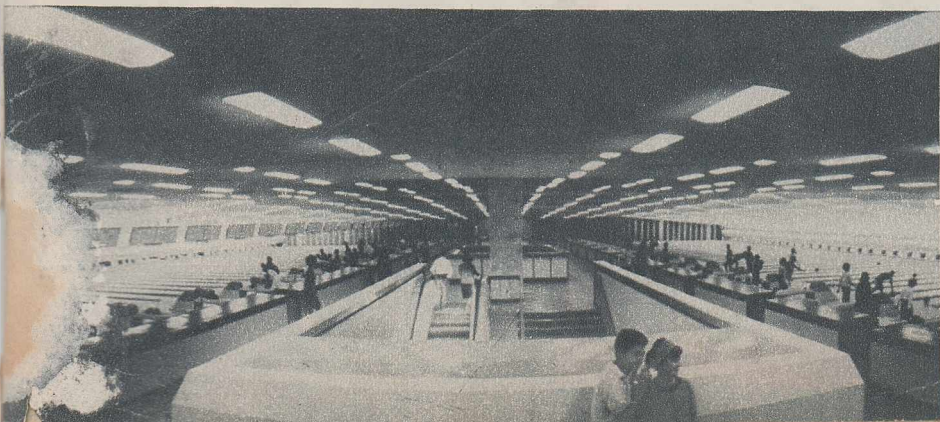

Iarnă aspră în Republica Socialistă Cehoslovacă, la fel ca în multe alte țări din Europa și America. Pentru a preveni perturbări în circulația tramvaielor, la Ostrava (Moravia de nord) se efectuează în permanență, cu utilaj special, curățirea liniilor.

91 supraviețuitori, 96 morți și 31 dispăruți — iată bilanțul tragicei catastrofe a vasului de pasageri „Laconia”, mistuit de un incendiu în largul Oceanului Atlantic, între coasta marocană și insula Madeira.

La Tokio a fost inaugurată recent o mare popicărie, care atrage numeroși amatori ai acestui sport.

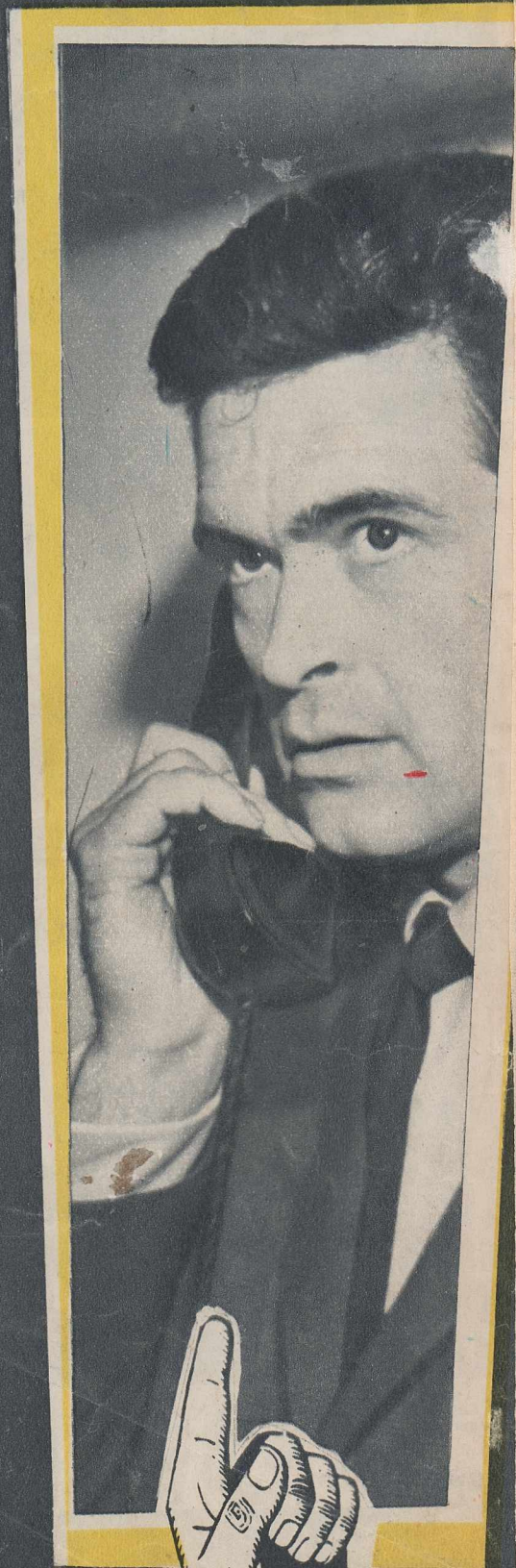
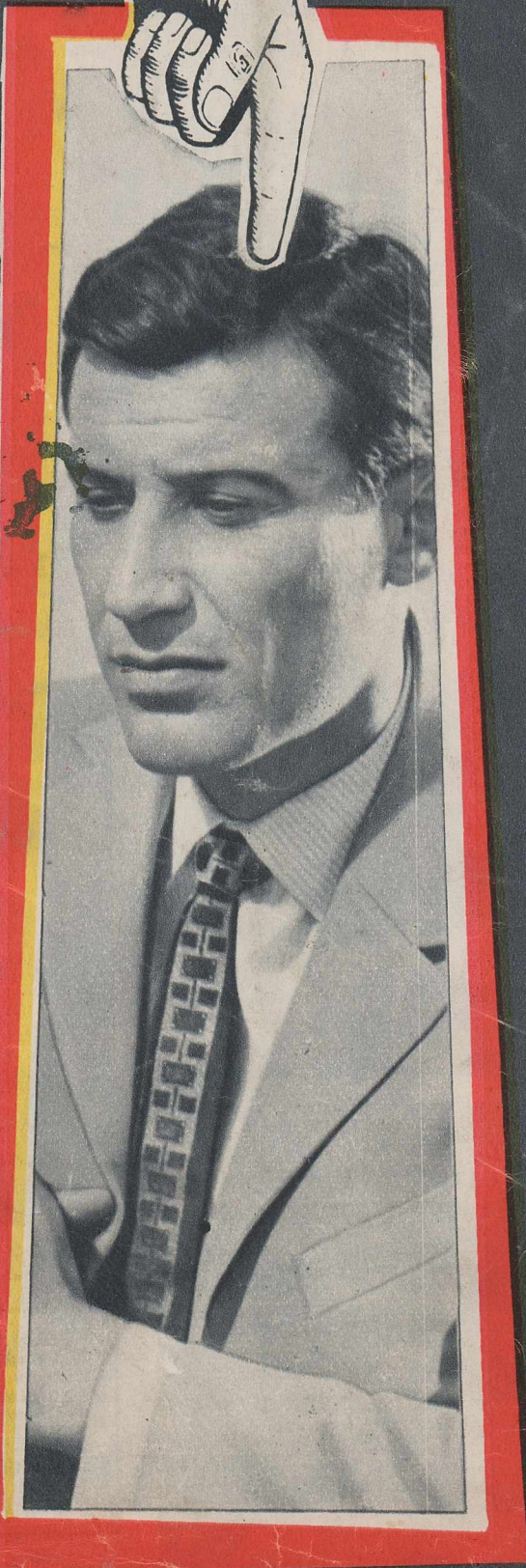
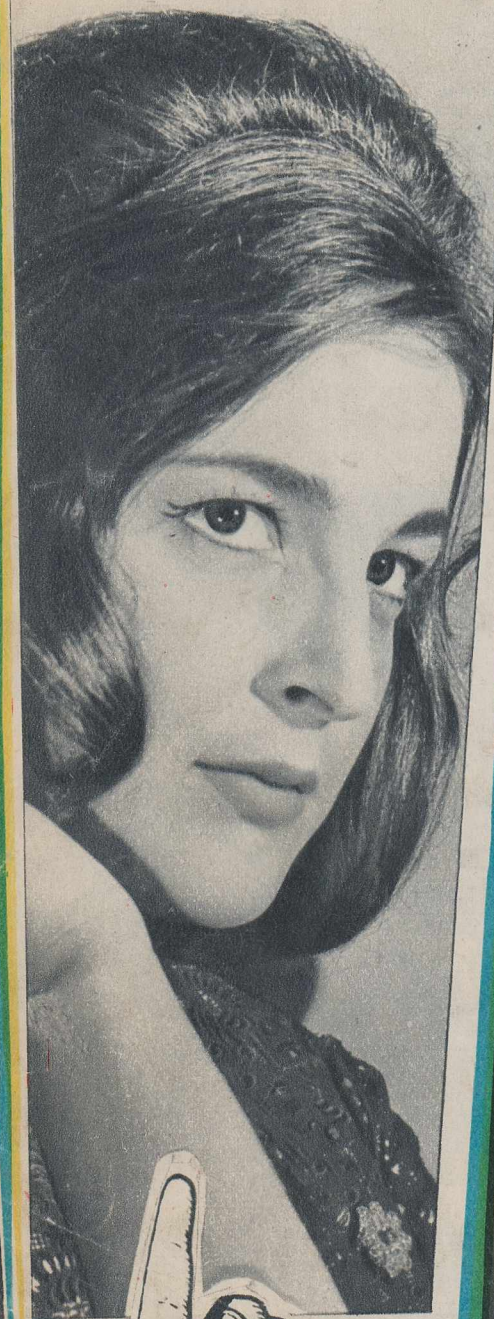
Membri ai familiilor deținuților politici din Grecia demonstrează pe străzile Ateni, cerind eliberarea rudelor lor.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie.
 Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10 — Int. 1744
ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei.
PREȚUL BEVISTEI: 2 LEI.
 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.
MACHETA: Vlad Mușatescu.

O producție
a Studioului cinematografic
București

PISICA DE MARE

SCENARIUL: Petre Luscoy
Vladimir Popescu
REGIA: Gheorghe Turcu
IMAGINEA: Jean Pierre Lazar
MUZICA: Tiberlu Olah
DECORURI: Ștefan Marțan

ÎN ROLURILE PRINCIPALE: Leopoldina Bă-
lănuță (Livia Gregorian), Victor Rebengiuc
(cpt. Cernea), Colea Rautu (col. Dragomir),
Nicolae Sireteanu (Ing. Alexandru), Toma
Dimitriu (Mănescu), Haralambie Boroș (Ma-
tahala), Iurie Darle (Radu), George Maruța
(generalul Ioachim), Dorin Dron (Pescărușul).

